

भारतीय रिजर्व बँक
RESERVE BANK OF INDIA
www.rbi.org.in

आरबीआय/२०१२-१३/३५

डीएनबीएस(पीडी) सीसी क्र.२८४/०३.०२.००९/२०१२-१३

जुलै २, २०१२

प्रति,
अध्यक्ष/सीईओ सर्व संकीर्ण अबॅकीय कंपन्या

महोदय,

जून ३०, २०१२ पर्यंत सुधारित केलेली अधिसूचना “संकीर्ण अ-बॅकीय कंपन्या (रिजर्व बँक) निवेश, १९७७”

आपणास माहितच आहे की, ह्या विषयावरील सर्व विद्यमान सूचना एकाच जागी मिळाव्यात ह्यासाठी रिजर्व बँकेने जून ३०, २०१२ रोजी अद्यावत केलेल्या अधिसूचना क्र.डीएनबीसी.३९/डीजी (एच)-७७, दि. २० जून १९७७ मधील सूचना खाली दिल्या आहेत. ही अद्यावत केलेली अधिसूचना आरबीआयच्या वेबसाईटवरही (<http://www.rbi.org.in>) टाकण्यात आली आहे.

आपली नम्र,

(उमा सुब्रमणियम्)
प्रभारी मुख्य महाव्यवस्थापक

अनुक्रमाणिका

परिच्छेद क्र.	तपशील
	भाग १ - प्रास्ताविक
१.	लघु शीर्षक व निदेशांची सुरुवात
२.	निदेशांची व्याप्ति
३.	व्याख्या
४.	काही प्रकारच्या धन-ठेवीना हे निदेश लागु न होणे
	भाग - २ ठेवीचा स्वीकार
५.	संकीर्ण अ-बँकीय कंपन्यांद्वारे ठेवीचा स्वीकार
६.	ठेवीबाबत विनंतीच्या अर्जावर द्यावयाचा तपशील
७.	ठेवीदारांना पावत्या देणे
८.	ठेवीचे रजिस्टर
९.	संचालक मंडळाच्या अहवालात समाविष्ट करावयाची माहिती
	भाग ३ - संकीर्ण
१०.	रिझर्व बँकेला द्यावयाच्या ताळेबंद व लेखा आणि संचालकांचा अहवाल ह्यांच्या प्रती.
११.	रिझर्व बँकेला सादर करावयाचे अहवाल (रिटर्न्स)
१२.	[पर्यवेक्षण विभागाला] सादर करावयाचे ताळेबंद, अहवाल इत्यादि
१३.	जाहिराती आणि जाहिरातीच्या ऐवजी निवेदन
१४.	सूट (एकझेप्शन)
१५.	काही इतर अटीचे लागु न होणे
१६.	संकीर्ण अबँकीय कंपन्या (रिझर्व बँक) निदेश १९७३ चे उल्लंघन केल्यामुळे केलेली किंवा करावयाची कारवाई वाचविणे.
	जोडपत्र

भारतीय रिझर्व बँक
अ-बँकिय पर्यवेक्षण विभाग
केंद्रीय कार्यालय
केंद्र - १, वर्ल्डट्रेड सेंटर
कफ परेड, कुलाबा
मुंबई - ४०० ००५

अधिसूचना क्र. डीएनबीसी३९/डीजी(एच) - ७७ दि. २० जून १९७७

रिझर्व बँकेने, जनहिताच्या दृष्टीने योग्य असल्याचे वाटल्याने आणि कर्ज प्रणालीचे देशहितासाठी विनियमन करण्यास ह्या बँकेला सहाय्य होईल ह्याबाबत ह्या बँकेचे समाधान झाल्याकारणाने, भारतीय रिझर्व बँक अधिनियम, १९३४ (१९३४ चा २) च्या कलम ४५जे, ४५के व ४५एल कलमांच्या अनुसार दिलेल्या अधिकारांचा तसेच ह्याबाबत साह्यभूत असलेल्या सर्व अधिकारांचा वापर करून, आणि वेळेवेळी सुधारित केलेल्या अधिसूचना क्र. डीएनबीसी.२१/डीजी(एस)-७३ दि.२३ ऑगस्ट १९७३ मध्ये दिलेल्या निदेशांना रद्दबातल करून, भारतीय रिझर्व बँक, प्रत्येक संकीर्ण अबँकीय कंपनीला पुढे विहित केलेले निदेश देत आहे.

भाग १ - प्रारम्भाविक

१. लघु शीर्षक व निदेशांची सुरुवात

ह्या निदेशांना संकीर्ण अबँकीय कंपन्या (रिझर्व बँक) निदेश, १९७७ असे म्हटले जाईल. हे निदेश १ जुलै १९७७ पासून जारी होतील. आणि ह्या निदेशांमधील सुरुवात होण्याच्या तारखेचा संदर्भ वरील तारखेशी समजला जाईल.

२. ह्या निदेशांची व्याप्ति

“[हे निदेश, एक कंपनी असलेल्या आणि जम्मू व काश्मिर राज्यामधील कोणत्याही जागी पुढीलपैकी कोणत्याही प्रकारचा व्यवसाय करणाऱ्या प्रत्येक वित्त संस्थेला तसेच एक कंपनी असलेल्या आणि भारतामधील कोणत्याही जागी खालील उप-परिच्छेद (२) ते (४) मध्ये संदर्भित केलेल्या व्यवसायांपैकी कोणताही व्यवसाय करणाऱ्या वित्तसंस्थेला लागु होतील :-

१) एखादा प्रायोजक, म्होरक्या, एजंट किंवा अन्य कोणत्याही क्षमतेत, देणग्या, किंवा वर्गण्या, किंवा युनिट प्रमाणपत्रे, किंवा इतर संलेखांच्या द्वारे विक्री करून किंवा अन्य कोणत्याही रितीने किंवा सभासद शुल्क किंवा प्रवेश शुल्क किंवा कोणत्याही बचतीसाठी, म्युच्युअल फंड, काटकसर किंवा कोणत्याही नावाने असलेली योजना किंवा व्यवस्था ह्यांच्याद्वारे पैसा गोळा करणे आणि असा गोळा केलेला पैसा किंवा त्याचा भाग किंवा गुंतवणुकी मधून जमा झालेला पैसा किंवा पुढील सर्व किंवा त्यापैकी कोणत्याही हेतूसाठी वापरणे -

^१ अधिसूचना क्र. डीएनबीसी ४१/ईडी (ठी) -७७ दि. मे ९, १९७१ द्वारा प्रतिस्थापित

अ) चिड्या टाकून (लॉट), सोडत किंवा अन्य प्रकारे ठरविण्यात आलेल्या वर्गणीदारांच्या (सबस्क्रायबर्स) विशिष्ट संख्येला, नियतकालिक किंवा अन्य तऱ्हेने, बक्षिसे किंवा रोख देणग्या किंवा तत्सम वस्तु देणे किंवा बहाल करणे - मग ते बक्षिस किंवा देणगी स्वीकारणाच्या व्यक्तीवर, अशा योजना किंवा व्यवस्थांखाली पुढील प्रदान करण्याची जबाबदारी असो किंवा नसो.

ब) अशी योजना किंवा व्यवस्था समाप्त झाल्यावर, किंवा त्या योजनेत दिलेला कालावधी संपल्यानंतर, वर्गणीदारांना किंवा ज्यांनी बक्षिसे किंवा देणगी जिंकली नाही अशा व्यक्तींना, त्यांनी दिलेले सबस्क्रिप्शन किंवा गोळा केलेला पैसा संपूर्णतः किंवा अंशतः परत करणे.

२) असा कोणत्याही व्यवहार किंवा व्यवस्था, की ज्यामुळे, ती कंपनी विशिष्ट संख्येच्या वर्गणीदारांबरोबर असा करार करते की, एका निश्चित कालावधीमध्ये, हप्त्यांमध्ये, त्या वर्गणीदारांमधील प्रत्येकजण एक विशिष्ट रक्कम वर्गणी म्हणून देईल आणि अशा वर्गणीदारांपैकी प्रत्येकाला, चिड्या टाकून किंवा सोडत किंवा बोली बोलून किंवा त्या करारनाम्यात तरतुद केलेल्या प्रकारे बक्षिसाची रक्कम मिळविण्याचा हक्क असेल, अशा प्रकारचा कोणताही व्यवहार किंवा व्यवस्था, एक प्रायोजक, म्होरक्या किंवा एजंट या नात्याने करणे, पर्यवेक्षण करणे अथवा व्यवस्थापित करणे.

स्पष्टीकरण

ह्या उप-परिच्छेदासाठी, “बक्षिसाची रक्कम” ह्या संज्ञेचा अर्थ म्हणजे, सर्व वर्गणीदारांनी प्रत्येक हप्त्यामध्ये दिलेल्या वर्गणीच्या एकूण रकमेमधून वजा करून कोणत्याही नावाने ठरविलेली रक्कम.

अ) कंपनी आकारलेले कमिशन किंवा प्रायोजक किंवा म्होरक्या किंवा एजंट ह्यांनी लावलेले सेवा-आकार, आणि-

ब) प्रत्येक हप्त्याच्या वर्गणीच्या एकूण रकमेतून वर्गणीदार, त्याला मिळणाऱ्या उर्वरित रकमेचा विचार करून सोडून देण्यास तयार आहे अशी कोणतीही रक्कम.

३) वरील उप-परिच्छेद (२) मध्ये संदर्भित प्रकारच्या व्यवहारांपेक्षा वेगळ्या प्रकारच्या चिट किंवा कुरीचालवणे.

४) वरील उप-परिच्छेद (१) ते (३) मध्ये संदर्भित व्यवहारांपेक्षा वेगळा व्यवहार अंगिकारणे किंवा चालवीत असणे.

(३) व्याख्या

१) ह्या निदेशांमध्ये वेगळा संदर्भ नसल्यास-

अ) “बँकिंग कंपनी” म्हणजे, बँकिंग रेग्युलेशन अधिनियम, १९४९ (१९४९ चा १०) च्या कलम ५(क) मध्ये व्याख्या केलेली बँकिंग कंपनी.

ब) “कंपनी” म्हणजे, भारतीय रिझर्व बँक अधिनियम, १९३४ (१९३४ चा २) च्या कलम ४५ आय (अ) मध्ये व्याख्या केलेली कंपनी. परंतु ह्यात अस्तित्वात असलेल्या कोणत्याही कायद्याखाली बंद करण्यात आलेली कंपनी समाविष्ट नाही.

क) “ठेव” ह्या संज्ञेचा अर्थ, भारतीय रिझर्व बँक अधिनियम, १९३४ (१९३४ चा २) च्या कलम ४५ आय (बब)मध्ये दिलेल्यानुसार असेल.

ड) “ठेवीदार” म्हणजे, त्या कंपनीत ज्याने ठेव ठेवली आहे अशी कोणतीहि व्यक्ती.

ई) “म्होरक्या (फोरमन)” म्हणजे, त्या चिट किंवा कुरीच्या करारनाम्याखाली, किंवा कोणत्याही योजने किंवा व्यवस्थेखाली, ती चिट किंवा कुरी किंवा अशी योजना किंवा व्यवस्था चालविण्यास जबाबदर असलेली व्यक्ती.

फ) “मुक्त राखीव निधी (फ्री रिझर्व्ज)’’ ह्यात पुढील गोष्टींचा समावेश असेल शेअर प्रिमियम खात्यातील शिल्लक, भांडवल व डिबेंचर रिडेम्शन रिझर्व, आणि एखाद्या कंपनीच्या ताळेबंदात दाखविलेला किंवा प्रसिद्ध

केलेला आणि नफ्यांच्या वाटपामधून (अंलोकेशन) निर्माण केलेला कोणताही राखीव निधी (रिझर्व). तथापि तो निधी (१) भविष्यातील दायित्वांच्या पुनरप्रदानासाठी निर्माण केलेला राखीव निधी किंवा वाईट कर्जासाठी किंवा अँसेट्सच्या मूल्यानुसारी असू नये. किंवा (२) त्या कंपनीच्या अँसेट्सचे पुनर्मूल्यांकन करून केलेला राखीव निधी असू नये.

ग) “संकीर्ण अ-बँकीय कंपनी” म्हणजे, ह्या निदेशांच्या परिच्छेद २ मध्ये संदर्भित प्रकारांच्या व्यवहारांपैकी सर्व किंवा कोणताही व्यवहार करत असलेली कंपनी.

ह) ह्यामध्ये वापरलेले परंतु व्याख्या न केलेले परंतु भारतीय रिझर्व बँक अधिनियम १९३४ (१९३४ चा २) मध्ये व्याख्या केलेले शब्द व शब्दसमूह ह्यांचा अर्थ त्या अधिनियमात दिल्यानुसारच असेल. ह्यात किंवा भारतीय रिझर्व बँक अधिनियम १९३४ (१९३४ चा २) ह्यामध्ये व्याख्या न केल्या गेलेल्या शब्दांचा शब्दसमूहांचा अर्थ, कंपनी अधिनियम, १०५६ (१९५६ चा १) ह्यात दिल्यानुसार असेल.

(४) काही प्रकारच्या धन-ठेवीना हे निदेश लागु न होणे

एखाद्या संकीर्ण अ-बँकीय कंपनीने स्वीकारलेल्या पुढील प्रकारच्या ठेवींसाठी, ह्या निदेशांच्या परिच्छेद ५ ते (९ ब)^(२) व १३ मधील कोणतीही बाब लागु होणार नाही-

१) परिच्छेद २ च्या उपपरिच्छेद (२) मध्ये संदर्भित व्यवहार किंवा व्यवस्थेखाली मिळालेला किंवा गोळा केलेला पैसा.

२) केंद्र सरकार किंवा राज्य सरकार कडून मिळालेला पैसा, किंवा कोणत्याही अन्य स्त्रोतामधून मिळालेला व केंद्र सरकार किंवा राज्य सरकारने ज्याच्या पुनरप्रदानाबाबत हमी दिली आहे असा पैसा, किंवा एखाद्या स्थानिक प्राधिकरणापासून किंवा विदेशी सरकार किंवा अन्य विदेशी नागरिक, प्राधिकरण किंवा व्यक्ती ह्यांच्याकडून मिळालेला पैसा.

३) एखाद्या बँकिंग कंपनीकडून किंवा भारतीय स्टेटबँकेकडून मिळालेला पैसा किंवा बँकिंग रेग्युलेशन अधिनियम, १९४९ (१९४९ चा १०) च्या कलम ५१ खाली केंद्र सरकारने अधिसूचित केलेल्या बँकिंग संस्थेकडून मिळालेला पैसा, किंवा बँकिंग कंपनीज (ॲक्विझिशन अँड ट्रान्सफर ऑफ अंडरटेकिंग) अधिनियम, १९७० (१९७० चा ५) च्या कलम २ मध्ये व्याख्या केलेल्या सहप्रतिवादी नव्या बँकेकडून मिळालेला, किंवा बँकिंग रेग्युलेशन अधिनियम, १९४९ (१९४९ चा १०) च्या ^३[कलम ५ (सीसीआय)] मध्ये व्याख्या केलेल्या एखाद्या सहकारी बँकेकडून मिळालेला पैसा.

४) इंडस्ट्रियल डेवलपमेंट बँक ऑफ इंडिया अधिनियम, १९६४(१९६४ चा १८) खाली स्थापन झालेल्या इंडस्ट्रियल डेवलपमेंट बँक ऑफ इंडिया, किंवा इंडियन कंपनीज अधिनियम, १९९३ (१९९३ चा ७) खाली स्थापन झालेल्या इंडस्ट्रियल क्रेडिट अँड इनवेस्टमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ इंडिया लि.

^२ अधिसूचना क्र. ४४/ईडी(बी) -८१ दि, एप्रिल १५, १९८१ नुसार प्रतिस्थापित

^३ अधिसूचना क्र डीएफसी (सीओसी) ७४ ईडी(एस) दि. एप्रिल १९, १९९४ नुसार प्रतिस्थापित

किंवा इंडस्ट्रियल फायनान्स कॉर्पोरेशन अधिनियम १९४८ (१९४८ चा १५) खाली स्थापित इंडस्ट्रियल रिकन्स्ट्रक्शन बँक ऑफ इंडिया लि., किंवा लाईफ इन्शुअरन्स कॉर्पोरेशन ऑफ इंडिया, किंवा ^(३)[स्मॉल इन्डस्ट्रीज डेवलपमेंट बँक ऑफ इंडिया अधिनियम १९८९ (१९८९ चा ३१)] खाली स्थापित स्मॉल इडस्ट्रीज डेवलपमेंट बँक ऑफ इंडिया, किंवा स्टेट फायनान्शियल कॉर्पोरेशन अधिनियम, १९५१ (१९५१ चा ६३) खाली स्थापित, स्टेट फायनान्शियल कॉर्पोरेशन अधिनियम, १९४८ (१९४८ चा १५) खाली स्थापित कॉर्पोरेशन ऑफ इंडिया आणि तिच्या दुय्यम संस्था, किंवा तामिळनाडु इंडस्ट्रियल इनवेस्टमेंट कॉर्पोरेशन लि, किंवा नॅशनल इंडस्ट्रियल डेवलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ इंडिया किंवा ^(४)(एसपीआयपीआय) किंवा रिहॅबिलिटेशन इंडस्ट्रीज कॉर्पोरेशन ऑफ इंडिया लि, किंवा इलेक्ट्रिसिटी (सप्लाय) अधिनियम, १९४८ खाली स्थापित कोणतेही वीज मंडळ, किंवा स्टेट ट्रेडिंग कॉर्पोरेशन ऑफ इंडिया लि, किंवा ऑप्रिकल्चरल फायनान्स कॉर्पोरेशन लि. किंवा गुजरात इंडस्ट्रियल अँड इनवेस्टमेंट कॉर्पोरेशन लि. किंवा ^(५)[एशियन डेवलपमेंट बँक किंवा इंटरनॅशनल फायनान्स कॉर्पोरेशन, किंवा] केंद्र सरकार अथवा राज्य सरकार ह्यांच्या संपूर्ण मालकीची अन्य वित्त संस्था, किंवा ह्याबाबत रिझर्व बँकेने अधिसूचित केलेल कोणतीही अन्य वित्तसंस्था ह्यांच्या कडून मिळालेले कर्ज.

(५) काढून टाकण्यात आले ^(६)

(६) काढून टाकण्यात आले ^(७)

^(८)[(७) कंपनीच्या एखाद्या कर्मचाऱ्याकडून त्याच्या कर्तव्याबाबत सुरक्षा ठेव म्हणून मिळालेला पैसा:-

मात्र अशा सुरक्षा ठेवीच रक्कम, तो कर्मचारी व ती कंपनी ह्यांच्या संयुक्त नावांनी, पुढील अटींवर, एखाद्या अनुसूचित बँकेत किंवा पोस्ट ऑफिसात ठेवलेली असावी,-

अ) ती रक्कम, त्या कर्मचाऱ्याने लेखी संमती दिल्याशिवाय काढली जाणार नाही; आणि-

ब) ती रक्कम, त्या कर्मचाऱ्याच्या नोकरीच्या अटींनुसार, व त्या ठेवीवर बँकेने, पोस्ट ऑफिसाने दिलेल्या व्याजासह परतफडे केली जाईल.]

^(९)[(८) संबंधित डिबेंचर्स किंवा बॉड्सचे, इक्विटी भाग भांडवलात रुपांतर करण्यासाठी, प्रचालक किंवा धारक ह्यांना कोणताही पर्याय न देता, रुपांतरणाच्या पूर्व-निश्चित अटींसह डिबेंचर्स किंवा बॉड्स देऊन उभी केलेली रक्कम]

(१०) संबंधित शेअर्स किंवा स्टॉकचे वाटप प्रलंबित असताना कोणत्याही शेअर किंवा स्टॉकची वर्गणी म्हणून मिळालेला पैसा किंवा संबंधित डिबेंचर्स किंवा बॉड्स वाटप प्रलंबित असताना, ह्या परिच्छेदातील कलम (८) मध्ये निर्देश डिबेंचर्स किंवा बॉड्स ह्यांची वर्गणी म्हणून मिळालेला पैसा आणि त्या कंपनीच्या आर्टिकल्स ऑफ असोशिएशनखाली असा पैसा शेअरधारकांना पुनरप्रदान करणे आवश्यक नसल्यास, त्या कंपनीच्या आर्टिकल्स ऑफ असोशिएशननुसार, त्या शेअर्सवर कॉल्सच्या स्वरूपात अग्रिम राशी म्हणून मिळालेला पैसा.

^(४) अधिसूचना क्र. डीएफसी (सीओसी) ६५ डीजी(टी)/११.१२ दि. जून १७, १९९२ द्वारा प्रविष्ट

^(५) अधिसूचना क्र. डीएफसी (सीओसी) ७१ईडी(एस)/१३ दि. मे १२, १९९३ द्वारा प्रस्थापित

^(६) अधिसूचना क्र. डीएफसी (सीओसी) ८७ईडी(जेआरपी)/१३ दि. जुलै २४, १९९६ द्वारा प्रविष्ट

^(७) अधिसूचना क्र. डीएफसी (सीओसी) ६७ईडी(एस)/१३ दि. एप्रिल १०, १९९३ द्वारा वगळण्यात आले.

^(८) अधिसूचना क्र. डीएफसी (सीओसी) ६२डीजी(जे) ११ दि. सप्टेंबर १९, १९९१ द्वारा प्रतिस्थापित

^(९) अधिसूचना क्र. डीएफसी (सीओसी) ८७ ईडी(जेआरपी) १६ दि. जुलै २४, १९९६ द्वारा प्रतिस्थापित

^{९०}[४अ. संयुक्त ठेवी

संयुक्त ठेवीदार असल्यास, तीन पेक्षा अधिक नसलेल्या नावांनी आणि “पैकी एक किंवा उत्तरजीवित”, “प्रथम क्रमांकाचा किंवा उत्तरजीवित”, “कोणीही एक किंवा उत्तरजीवित” ह्यांच्यापैकी कोणत्याही का कलमासह किंवा कलमाशिवाय ठेवी स्वीकारल्या जाव्यात].

भाग - २ ठेवीचा स्वीकार

५. संकीर्ण अ-बँकीय कंपन्यांद्वारे ठेवीचा स्वीकार

१ जुलै १९७७ पासून कोणतीही संकीर्ण अ-बँकीय कंपनी पुढील गोष्टी करणार नाही-

अ) मागणी केल्यावर किंवा नोटिस दिल्यावर पुनरप्रदान करण्याजोगी किंवा अशी ठेव, स्वीकारल्याच्या तारखेपासून, सहा महिन्यांपेक्षा कमी व छत्तीस महिन्यांपेक्षा अधिक कालानंतर पुनरप्रदानाची कोणतीही ठेव स्वीकारणे, किंवा ती ठेव, नूतनीकरणाच्या तारखेपासून सहा महिन्यांपेक्षा कमी व छत्तीस महिन्यांपेक्षा अधिक कालानंतर पुनरप्रदान करण्याजोगी असल्याशिवाय, वरील तारखेच्या आधी किंवा नंतर, स्वीकारलेल्या कोणत्याही ठेवीचे नूतनीकरण करणे.

^{९१}[रद्द]

^{९२} [[रद्द]]

ब) पुढील बाबतीत स्वीकार किंवा नूतनीकरण :

१) “ एखाद्या शेअरहोल्डर कडून मिळालेली कोणतीही ठेव कोणतीही ठेव किंवा एखाद्या व्यक्तीने हमी दिलेली आणि अशा ठेवीच्या स्वीकाराच्या किंवा नूतनीकरणाच्या तारखेस, अशा ठेवींची रक्कम कंपनीच्या पुस्तकात आउटस्टॅडिंग दर्शविलेली रक्कम, त्या कंपनीच्या नक्त निजनिधीच्या पंधरा टक्कयांपेक्षा जास्त असल्यास. ^{९३}

(२) “अ — परिवर्तनीय बॉड्स किंवा डिबेंचर्ससह इतर कोणतीही ठेव”- ^{९४}

{ मात्र, एखादी संकीर्ण अ-बँकीय कंपनी, तिचा शेअरहोल्डर सोडून अन्य कोणत्याही व्यक्तीकडील ठेव धारण करीत असल्यास, ती परिपक्व झाल्यावर परत केली जाईल व ती नूतनीकरणास पात्र नसेल } ^{९५}

^{९०} अधिसूचना क्र.डीएफसी (सीओसी) ६५ डीजी (टी) दि. जून १७, १९९२ अन्वये टाकण्यात आली.

^{९१} अधिसूचना क्र.डीएनबीएस.२०७/सीजीएम (एएनआर)-२००९ दि. ऑगस्ट २८, २००९ अन्वये रद्द.

^{९२} अधिसूचना क्र.डीएनबीएस.२०७/सीजीएम (एएनआर)-२००९ दि. ऑगस्ट २८, २००९ अन्वये रद्द.

^{९३} अधिसूचना क्र. डीएनबीएस.२०७/सीजीएम (एएनआर)-२००९ दि. ऑगस्ट २८, २००९ अन्वये प्रति-स्थापित.

^{९४} अधिसूचना क्र. डीएनबीएस.२०७/सीजीएम (एएनआर)-२००९ दि. ऑगस्ट २८, २००९ अन्वये प्रति-स्थापित.

^{९५} अधिसूचना क्र. डीएनबीएस.२०७/सीजीएम (एएनआर)-२००९ दि. ऑगस्ट २८, २००९ अन्वये टाकण्यात आली.

^{१६} [[रद्द]]

^{१७} [[रद्द]]

^{१८} [स्पष्टीकरण -

नेट ओन्ड फंड्स (निवळ राखीव निधी) म्हणजे-

अ) अगदी अलिकडील ताळेबंदात पुढील गोष्टी वजा करून प्रकट केलेले एकूण भरणा झालेले इक्विटी भांडवल व मुक्त राखीव निधी -

- १) तोटयाची संचित शिल्लक
- २) डिफर्ड रेव्हेन्यु एक्स्पेंडिचर आणि
- ३) इतर अमूर्त ऑसेट्स आणि

ब) ह्यातून पुढील बाबींच्या रक्कमा वजा केल्या जाव्यात -

(१) अशा कंपनीच्या पुढील कंपन्यांच्या शेअर्समधील गुंतवणुक-

- १) तिच्या दुर्घटना कंपन्या
- २) त्याच गटातील कंपन्या
- ३) इतर सर्व अबँकीय कंपन्या आणि

(२) खालील बाबींचे पुस्तकी मूल्य - डिबैंचर्स, बॉड्स, थकित/ येणे कर्ज, आणि अग्रिम राशी (हायर परचेस व लीज वित्त धरून) आणि पुढील प्रमाणे ठेवलेल्या ठेवी -

- १) अशा कंपनीच्या दुर्घटना कंपन्या आणि
- २) त्याच गटातील कंपन्या

मात्र अशी रक्कम वरील (अ) च्या दहा टक्कया पेक्षा अधिक असावी.]

६. ठेवीबाबत विनंतीच्या अर्जावर द्यावयाचा तपशील

१ जुलै १९७७ रोजी व पासून, कोणतीही संकीर्ण अबँकीय कंपनी, त्या कंपनीने पुरविलेल्या अर्जाचा फॉर्म ठेवीदाराने भरून दिल्याशिवाय कोणत्याही ठेवीचा स्वीकार, नूतनीकरण किंवा रुपांतर करणार नाही. अशा अर्जाच्या फॉर्मवर, कंपनीज अधिनियम, १९५६ (१९५६ चा १) च्या कलम ५८ अ खाली तयार केलेल्या अबँकीय वित्त कंपन्या व संकीर्ण अबँकीय कंपन्या (जाहिराती) नियम १९७७ मध्ये निर्देशिलेले सर्व तपशील असतील.

^{१६} अधिसूचना क्र.डीएनबीएस.२०७/सीजीएम (एएनआर)-२००९ दि. ऑगस्ट २८, २००९ अन्वये रद्द.

^{१७} अधिसूचना क्र.डीएनबीएस.२०७/सीजीएम (एएनआर)-२००९ दि. ऑगस्ट २८, २००९ अन्वये रद्द.

^{१८} अधिसूचना क्र.डीएफसी (सीओसी) १०४-ईंडी (जेआरपी) दि. मार्च ३१, १९९७ अन्वये प्रति-स्थापित.

७. ठेवीदारांना पावत्या देणे

- १) प्रत्येक संकीर्ण अबँकीय कंपनी, प्रत्येक ठेवीदाराला ^{९९}[किंवा संयुक्त ठेवीदारांच्या गटाला] किंवा त्याच्या प्रतिनिधीला, त्या कंपनीने आधीच दिली नसल्यास, ह्या निदेशांची सुरुवात होण्यापूर्वी अथवा नंतर, ठेवीच्या स्वरूपात, त्या कंपनीला मिळालेल्या व मिळू शकणाऱ्या प्रत्येक रकमेची पावती देईल.
- २) ह्या पावतीवर, त्या कंपनीच्या वतीने प्राधिकृत असलेल्या अधिकाऱ्याची सही असावी व त्या पावतीत, ठेवीची तारीख, ठेवीदाराचे नाव, त्यावर देय असलेला व्याजदर व त्या ठेवीचे पुनरप्रदान करावयाची तारीख असावी.

८. ठेवीचे रजिस्टर

- १) प्रत्येक संकीर्ण अबँकीय कंपनी एक किंवा अधिक रजिस्टरे ठेवून त्यात प्रत्येक ठेवीदाराचा पुढील प्रमाणे वेगळा तपशील नोंद करील -

- अ) ठेवीदाराचे नाव व पत्ता
- ब) प्रत्येक ठेवीची तारीख व रक्कम
- क) प्रत्येक ठेवीचा काल व परिपक्वतेची तारीख
- ड) प्रत्येक ठेवीवरील उपवर्जित व्याज किंवा प्रिमियमची रक्कम व तारीख
- ई) मुद्दल, व्याज किंवा प्रिमियम ह्या संबंधाने प्रत्येक पुनरप्रदानाची तारीख व रक्कम
- फ) त्या ठेवीसंबंधाने इतर तपशील

- २) वरील रजिस्टर किंवा रजिस्टरे त्या कंपनीच्या पंजीकृत कार्यालयात ठेवली जातील. आणि ती रजिस्टरे, त्या रजिस्टरात तपशीलवार देलेल्या ठेवीचे नूतनीकरण किंवा पुनरप्रदान केल्याची शेवटची नोंद केलेल्या आर्थिक वर्षानंतरच्या आठ कॅलेंडर वर्षांपर्यंत जपून ठेवली जातील.

मात्र, कंपनीज अधिनियम, १९५६ (१९५६ चा १) च्या कलम २०९ चे उपकलम १ मध्ये संदर्भित लेखा पुस्तके, त्या कंपनीने, त्या उपकलमाच्या तरतुदीनुसार तिच्या पंजीकृत कार्यालया ऐवजी अन्य ठिकाणी ठेवल्यास, ह्या उपपरिच्छेदाचे पुरेसे पालन केल्याचे समजले जाईल. मात्र अशा वेळी, ह्या उपकलमाच्या तरतुदीखाली रजिस्ट्रारला सादर केलेल्या नोटीसीची प्रत, त्या कंपनीने, सादरीकरण्याच्या सात दिवसांच्या आत रिझर्व बँकेकडे सादर केली पाहिजे.

९. संचालक मंडळाच्या अहवालात समाविष्ट करावयाची माहिती

- १) ह्या निदेशांची सुरुवात होण्याच्या तारखेनंतर, कंपनीज अधिनियम, १९५६ (१९५६ चा १) च्या कलम २१७ च्या उपकलम (१) खाली, कंपनीच्या सर्वसाधारण सभेसमोर ठेवलेल्या, संचालक मंडळाच्या प्रत्येक अहवालामध्ये, संकीर्ण अबँकीय कंपनीच्या बाबतीत, पुढील तपशील समाविष्ट केला जाईल.

- अ) ठेवीदारांबरोबर केलेल्या करारांनुसार किंवा ह्या निदेशांमधील तरतुदी ह्यापैकी लागु असेल त्यानुसार, संबंधित ठेवीदारांनी परिपक्वता दिनांकानंतर हक्क सांगितला नाही किंवा कंपनीने प्रदान केले नाही किंवा नूतनीकरण केले नाही अशा, त्या कंपनीच्या एकूण ठेवीदारांची संख्या, आणि
- ब) ठेवीदारांना द्यावयाची एकूण रक्कम, तसेच वरील खंड (अ) मध्ये संदर्भित तारखांपलिकडे हक्क न सांगितलेल्या व प्रदान न केलेल्या ठेवीची एकूण रक्कम.

^{९९} अधिसूचना क्र.डीएफसी (सीओसी) ६५ डीजी (टी) ९२ दि. जून १७, १९९२ अन्वये टाकण्यात आली.

२) वरील तपशील किंवा माहिती, ह्या अहवालाशी संबंधित आर्थिक वर्षाच्या शेवटच्या तारखेस असलेल्या स्थितीसंबंधाने दिली जाईल आणि मागील उप-परिच्छेदाच्या खंड (ब) मध्ये संदर्भित असल्याप्रमाणे, हक्क न सांगितलेली व प्रदान न झालेली एकूण रक्कम रु पाच लक्षांपेक्षा अधिक असल्यास, त्यांचा समावेश, प्रदान न केलेल्या, हक्क न सांगितलेल्या रक्कमा ठेवीदारांना परत करण्यासाठी संचालक मंडळाने घेतेलेली किंवा प्रस्तावित पाऊले, ह्यावरील विवरणपत्रसह असवालात केला जावा.

२० [व्याजदर व दलालीवरील मर्यादा]

९ अ ^{२१} [(१)ट ^{२२} [एप्रिल २४, २००७] रोजी व पासून कोणतीही संकीर्ण अबॅकीय कंपनी

अ) दरसाल दरशेकडे ^{२३} [साडेबारा] टक्कयांपेक्षा अधिक व्याजदराने ठेवीचे आवाहान किंवा स्वीकार किंवा नूतनीकरण करणार नाही. मंथली रेस्टपेक्षा कमी असलेल्या रेस्टने व्याज दिले अथवा चक्रवाढ (कंपाउड) केले जाऊ शकते:

२४ [रद्द]

[^{२४} (ब) कोणत्याही दलालाला त्याने किंवा त्याच्या मार्फत गोळा केलेल्या खाली विहित केलेल्या दरांपेक्षा अधिक दराने दलाली दिली जाणार नाही]-

१) एक वर्षापेक्षा अधिक काळ नसलेल्या ठेवीसाठी	-	अशा ठेवी चा एक टक्का
२) एकवर्षापेक्षा अधिक व दोन वर्षापेक्षा कमी काळाच्या ठेवीसाठी	-	अशा ठेवीच्या सव्वा टक्के (दर वर्षी नाही).
३) दोन वर्षापेक्षा अधिक काळाच्या ठेवीसाठी	-	अशा ठेवीच्या दीड टक्के (दर वर्षी नाही).

२६ [रद्द]

ठेवीदारांना ठेवीच्या परिपक्वतेबाबत सूचना

२७ [९ अ अ ठेवीचा परिपक्वताकाल पूर्ण होण्याच्या दोन महिने आधी, त्या ठेवीच्या ठेवीदारांना त्याबाबत सूचना देण्याची जबाबदारी संकीर्ण अबॅकीय कंपन्यांचीच असेल.]

^{२०} अधिसूचना क्र. डीएनबीसी.४३.इंडी(एस)-८१ दि.मार्च ३०,१९८१ द्वारा संस्थापित

^{२१} अधिसूचना क्र. डीएनबीएस १७५/सीजीएम (ओपीए) -२००३ दि. सप्टेंबर १७,२००३ द्वारा परिच्छेद ९ अ ला ९ अ (१)असा क्रमांक देण्यात आला.

^{२२} अधिसूचना क्र. डीएनबीएस१९६/सीजीएम(पीके) - २००७ दि. एप्रिल २४, २००७ द्वारा प्रस्थापित

^{२३} अधिसूचना क्र. डीएनबीएस१९६/सीजीएम(पीके) - २००७ दि. एप्रिल २४, २००७ द्वारा प्रस्थापित

^{२४} अधिसूचना क्र.डीएनबीएस.२०७/सीजीएम (एएनआर) -२००९ दि. ऑगस्ट १७, २००९ अन्वये तरतुद काढून टाकण्यात आली.

^{२५} अधिसूचना क्र. डीएनबीसी ४६/इंडी(बी/८७ दि.फेब्रुवारी २४,१९८२ द्वारा संस्थापित

^{२६} अधिसूचना क्र.डीएनबीएस.२०७/सीजीएम (एएनआर)-२००९ दि. ऑगस्ट २८, २००९ अन्वये रद्द.

परिपक्वतेपूर्वीच ठेवीचे नूतनीकरण

^{२८} [^{२९}[९ अ ब]अधिकतर व्याजदराचा फायदा घेण्यासाठी, जेथे एखादी संकीर्ण अबँकीय कंपनी, “शेअर होल्डर असलेल्या” विद्यमान ठेवीदाराला ^{३०}, त्याच्या ठेवीचे नूतनीकरण करण्यास परवानगी देईल तेथे ती कंपनी त्या ठेवीदाराला ठरविलेला वाढीव व्याजदर देऊ करील.

मात्र त्यासाठी पुढील अटी आहेत.

१) ती ठेव, ह्या निदेशांच्या तरतुदीना धरून, आणि मूळ कराराच्या उर्वरित कालावधीपेक्षा अधिक कालासाठी नूतनीकृत करण्यात आली आहे. आणि-

२) त्या ठेवीच्या संपलेल्या (एक्सपायर्ड) कालावधीवरील व्याज हे, अशी ठेव, ^{३१}[ज्या कालावधीसाठी त्या कंपनीने सर्वसाधारणतः दिली] किंवा घेतली/तडजोड केली असती तर त्या व्याजदरामधून एक टक्का पॉइंट कमी दिले जाईल.]

मुदतबाब्य ठेवीचे नूतनीकरण

^{३२}[^{३४}(९एसी) - एखादी संकीर्ण अबँकीय कंपनी, तिला तसे वाटल्यास, मुदतबाब्य (ओवरडचु) ठेवीवर किंवा त्या मुदतबाब्य ठेवीच्या भागावर त्या ठेवीच्या परिपक्वतेच्या तारखेपासून व्याज देऊ शकते. मात्र त्यासाठी

अ) ह्या निदेशांमधील अन्य तरतुदीनुसार, ओवरडचु ठेवीची एकूण रक्कम किंवा त्याचा भाग, त्याच्या परिपक्वतेच्या तारखेपासून भाविष्यातील एखाद्या तारखेपर्यंत नूतनीकृत करण्यात आली असली पहिजे.

ब) ह्याबाबत असलेले व्याज, अशा मुदतबाब्य ठेवीच्या परिपक्वतेच्या तारखेस प्रचलित असलेल्या व्याजदराने दिले जाईल आणि ते व्याज केवळ अशा प्रकारे नूतनीकरण केलेल्या ठेवीच्या रकमेवरच दिले जाईल.]

ठेवीचे पुनर्प्रदान करण्याबाबत सर्वसाधारण तरतुदी

^{३३}[किमान लॉक-इन कालावधी आणि ठेवीदाराचा मृत्यु झाल्यास करावयाचे पुनर्प्रदान

९ब (१) कोणतीही संकीर्ण अबँकीय कंपनी, ठेव स्वीकारल्याच्या तारखेपासून तीन महिन्यांच्या कालावधीत (लॉक इन कालावधी) त्या ठेवीविरुद्ध कर्ज देणार नाही किंवा त्या ठेवीचे मुदतपूर्व पुनर्प्रदान करणार नाही]

मात्र, ठेवीदाराचा मृत्यु झाल्यास, एखादी संकीर्ण अबँकीय कंपनी, तिचे समाधान होईल असा मृत्युचा पुरावा सादर केल्यासच, उत्तरजीवित व्यक्ती कलम असलेल्या संयुक्त खात्याच्या बाबतीत, उत्तरजीवित ठेवीदारांना, किंवा त्या मृत ठेवीदाराच्या नामनिर्देशिताला किंवा कायदेशीर वारसांना, लॉकइन कालावधीतही त्या कंपनीचे समाधान होईल असा, मृत्यु बाबतचा पुरावा सादर केल्यावरच त्या ठेवीचे पुनर्प्रदान करू शकते.

^{२८} आधिसूचना क्र.डीएफसी (सीओसी) ६२/डिजी(जे) दि. सप्टेंबर १९, १९९९ द्वारा संस्थापित.

^{२९} आधिसूचना क्र.१८१ दि.ऑक्टोबर ५, २००४ द्वारा पुनर-क्रमांकित.

^{३०} अधिसूचना क्र.डीएनबीएस.२०७/सीजीएम (एएनआर)-२००९ दि. ऑगस्ट २८, २००९ द्वारा संस्थापित.

^{३१} आधिसूचना क्र.१४ ईडी(जेआरपी)/१६ दि. जानेवारी १, १९९७ द्वारा प्रतिस्थापित.

^{३२} आधिसूचना क्र.७९ डीजी(टी)/१४ दि. ३१.१२.१९९४ द्वारा संस्थापित.

^{३३} आधिसूचना क्र.१८१ दि. ऑक्टोबर ५, २००४ द्वारा संस्थापित

समस्यापूर्ण नसलेल्या एखाद्या संकीर्ण अबँकीय कंपनीद्वारा सार्वजनिक ठेवीचे पुनरप्रदान एक प्रॉब्लेम संकीर्ण अबँकीय कंपनी नसलेल्या संकीर्ण अबँकीय कंपनीद्वारा ठेवीचे पुनरप्रदान (^{३४} काढून टाकण्यात आली)

२) उप-परिच्छेद (१) मधील तरतुदीनुसार, एखादी संकीर्ण अबँकीय कंपनी ही समस्यापूर्ण संकीर्ण अबँकीय कंपनी नसल्यास -

अ) ऑक्टोबर ५, २००४ पासून, तिच्या मते योग्य वाटल्यास, एखाद्या ठेवीचे मुदतपूर्व पुनरप्रदान करु शकते.

मात्र, वरील तारखेच्या आधीच स्वीकारलेल्या ठेवीच्या बाबतीत, अशी संकीर्ण अबँकीय कंपनी, अशा ठेवीच्या अटी व शर्ती परवानगी देत असल्यास, त्या ठेवीच्या तारखेपासून तीन महिने झाल्यानंतर ठेवीदाराने विनंती केल्यास, त्या ठेवीचे मुदतपूर्व पुनरप्रदान करु शकते.

ब) ठेवीच्या तारखेपासून तीन महिने झाल्यानंतर त्या ठेवीदाराला त्या ठेवीवर दिल्या जाणाऱ्या व्याजदरापेक्षा दोन टक्के अधिक दराने, त्या ठेवीच्या रकमेच्या पंचाहत्तर टक्के कर्ज देऊ शकते.

एखाद्या प्रॉब्लेम संकीर्ण अबँकीय कंपनीद्वारा ठेवीचे पुनरप्रदान (डिलिटेड ^{३५})

३) उप-परिच्छेद (१) मधील तरतुदीचे अनुपालन केले गेले असल्यास, ठेवीदाराला तातडीने आलेला खर्च भागविष्यास, एखादी समस्यापूर्ण संकीर्ण अबँकीय कंपनी, पुढील बाबतीत, मुदत पूर्व पूर्वप्रदान करु शकते किंवा त्या ठेवीविरुद्ध कर्ज देऊ शकते :-

अ) एखाद्या छोट्या ठेवीचे संपूर्ण पुनरप्रदान करून किंवा रु.१००००/- पेक्षा जास्त नसलेली रक्कम अन्य एखाद्या ठेवीबाबत देऊन; किंवा-

ब) एखाद्या छोट्या ठेवीविरुद्ध कर्ज देऊन किंवा दुसऱ्या एखाद्या ठेवीविरुद्ध रु १००००/- पेक्षा अधिक असलेली रक्कम कर्ज म्हणून, त्या ठेवीवर घावयाच्या व्याजदरापेक्षा दोन टक्के अधिक दराने देऊन.

^{३६} [समस्यापूर्ण संकीर्ण अबँकीय कंपनीद्वारा ठेवीचे एकत्रीकरण

४) समस्यापूर्ण संकीर्ण अबँकीय कंपनीद्वारा, एकमेव/त्याच क्षमतेत असलेल्या प्रथम नाव असलेल्या ठेवीदाराच्या नावे असलेल्या सर्व ठेवी खात्यांना, मुदतपूर्वी पुनरप्रदान किंवा कर्ज देण्यासाठी, एकत्रित करून, एकच ठेवीखाते समजले जाईल.

मात्र, उपपरिच्छेद (१) मध्ये दिल्याप्रमाणे, ठेवीदाराचा मृत्यु झाल्यास, त्याबाबत हा खंड/कलम लागु होणार नाही.]

ठेवीच्या मुदतपूर्व पुनरप्रदानावरील व्याजदर

५) एखादी संकीर्ण अबँकीय कंपनी, केवळ तिच्या मतानुसार किंवा ठेवीदाराच्या विनंतीनुसार, ती ठेव स्वीकारल्याच्या तारखेपासून तीन महिन्यांनंतर परंतु ती परिपक्व होण्यापूर्वी (ठेवीदाराचा मृत्यु झाल्याने मुदतपूर्व पुनरप्रदान धरून) एखाद्या ठेवीचे पुनरप्रदान करत असल्यास, त्याबाबत पुढील व्याजदर लागु होतील-

^{३४} अधिसूचना क्र.डीएनबीएस.२०७/सीजीएम (एएनआर)-२००९ दि. ऑगस्ट २८, २००९ अन्वये रद्द.

^{३५} अधिसूचना क्र.डीएनबीएस.२०७/सीजीएम (एएनआर)-२००९ दि. ऑगस्ट २८, २००९ अन्वये रद्द.

^{३६} अधिसूचना क्र. डिएनबीएस १८४/सीजीएम (पीके) -२००५ दि.डिसेंबर १,२००५ द्वारा प्रस्थापित

तीन महिन्यांनंतर परंतु सहा महिन्यांपूर्वी	काहीही व्याज नाही
सहा महिन्यांनंतर परंतु परिपक्वतेच्या तारखेपूर्वी	ती ठेव सुरु राहिली असल्याच्या काळासाठी, त्या ठेवीला लागु असलेल्या व्याजदरापेक्षा दोन टक्के कमी किंवा त्या काळासाठी कोणताही व्याजदर विहित केला नसल्यास, संकीर्ण अबँकीय कंपनी, ज्या किमान दराने ठेवी स्वीकारतात त्या दरापेक्षा ३ टक्के कमी

स्पष्टीकरण - ह्या परिच्छेदासाठी

अ) “समस्यापूर्ण संकीर्ण अबँकीय कंपनी” म्हणजे, पुढील प्रमाणे असलेली संकीर्ण अबँकीय कंपनी -

१) परिपक्व झालेल्या ठेवींबाबतच्या पुनरप्रदानाची कोणतीही कायदेशीर मागणी, पाच कामाच्या दिवसांच्या आत पूर्ण करण्यास अपयशी ठरलेली किंवा तसे करण्यास नकार देणारी. किंवा-

२) एखाद्या ठेवीचे किंवा तिच्या भागाचे पुनरप्रदान करण्यामध्ये, तिच्या कसूरीबाबत, एखाद्या छोट्या ठेवीदाराला, कंपनीज् अधिनियम, १९५६ च्या कलम ५८ अअ खाली सीएलबीला कळविणारी. किंवा-

३) तिची ठेवींबाबतची दायित्वे पूर्ण करण्यासाठी, तिच्या तरल (लिकिवड) ॲसेट्स प्रतिभूतीची निकासी करण्यासाठी ह्या बँकेकडे येणारी. किंवा -

४) ठेवी किंवा अन्य दायित्वांना पूर्ण करण्यासाठी, संकीर्ण अबँकीय (रिझर्व बँक) निदेश, १९७७ च्या तरतुदीबाबत कोणतीही सवलत तिचा शिथिलता किंवा सूट मागण्यासाठी ह्या बँकेकडे येणारी. किंवा ५) ठेवीचे पुनरप्रदान करण्याबाबत ठेवीदारांच्या तक्रारीच्या आधारे किंवा थकबाकी न दिली जाण्याबाबत त्या कंपनीच्या धनकांनी केलेल्या तक्रारीच्या आधारे किंवा सुरुवातीपासूनच, समस्यापूर्ण संकीर्ण अबँकीय कंपनी म्हणून, ह्या बँकेद्वारे ओळखली जाणारी कंपनी.

ब) “छोट्या ठेवी” म्हणजे, एखाद्या संकीर्ण अबँकीय कंपनीच्या सर्व शाखांमध्ये, केवळ एकाच किंवा त्याच क्षमतेत असलेल्या प्रथम नावाच्या ठेवीदाराच्या नावे एकूण ठेव रु १०,००० पेक्षा अधिक नसलेली रक्कम.]

भाग ३-संकीर्ण

रिझर्व बँकेला द्यावयाच्या ताळेबंद व लेखा आणि संचालकांचा अहवाल ह्यांच्या प्रती.

१०) कंपनीज अधिनियम, १९५६ (१९५६ चा १) च्या कलम २१७ (१) मधील अटीनुसार, प्रत्येक संकीर्ण अबँकीय कंपनीने, तिने आधीच तसे केले नसल्यास, प्रत्येक आर्थिक वर्षाच्या शेवटच्या तारखेस असलेला व लेखा परीक्षण झालेला ताळेबंद, आणि त्या कंपनीने सर्वसाधारण सभेत पारित केलेला, त्या वर्षासाठी असलेला नफा-तोटा लेखा आणि अशा सभेत कंपनीसमोर ठेवलेल्या संचालक मंडळाच्या अहवालाची प्रत रिझर्व बँकेला, अशा सभेच्या पंधरा दिवसांच्या आत सादर करणे आवश्यक आहे.

रिझर्व बँकेला सादर करावयाचे अहवाल (रिटर्न्स)

११ १) परिच्छेद १० च्या तरतुदीना धक्का न लावता, प्रत्येक संकीर्ण अबँकीय कंपनी^{३७}(ठेवी स्वीकारणारी किंवा ठेवणारी), ह्याच्या प्रथम शेड्युलमध्ये विहित केलेल्या तारखांना असलेल्या त्या कंपनीच्या स्थितीबाबतची विहित केलेली माहिती देणारा अहवाल (रिटर्न) रिझर्व बँकेला सादर करील.

२) १) हे निदेश जारी होण्यापासून किंवा तिने व्यवहारांची सुरुवात केल्यापासून एक महिन्याच्या आत (ह्यापैकी जे नंतर असेल तेव्हा) पुढील बाबीची यादी असलेले विवरण रिझर्व बँकेला सादर करील-

अ) मुख्य अधिकाऱ्यांची नावे व अधिकृत हुद्दे.

ब) त्या कंपनीच्या संचालकांची नावे व निवासी पत्ता

क) वरील उप-परिच्छेद (१) मध्ये विहित केलेल्या अहवालांवर सही करण्यास प्राधिकृत असलेल्या अधिकाऱ्यांच्या नमुना-सह्या.

२) ह्या उपपरिच्छेदाच्या कलम (१) मध्ये संदर्भित यादीमध्ये बदल झाल्यास, तो बदल झाल्यानंतर एक महिन्याच्या आत त्यासंबंधी रिझर्व बँकेला कळविण्यात यावा.

^{३८}[पर्यवेक्षण विभागाला] सादर करावयाचे ताळेबंद, अहवाल इत्यादि

१२) ह्या निदेशांच्या दुसऱ्या शेड्युलमध्ये विहित केल्याप्रमाणे, ह्या निदेशांनुसार रिझर्व बँकेला सादर करावयाचे ताळेबंद, अहवाल किंवा माहिती, त्या कंपनीचे नोंदणीकृत कार्यालय, रिझर्व बँकेच्या ज्या प्रादेशिक कार्यालयाच्या अधिकारक्षेत्रात येते, त्या रिझर्व बँकेच्या^{३९}[पर्यवेक्षण विभाग] प्रादेशिक कार्यालयकडे पाठविली जाईल.

^{४०}[जाहिराती आणि जाहिरातीच्या ऐवजी निवेदन]

१३ (१) प्रत्येक संकीर्ण अबँकीय कंपनी, अबँकीय वित कंपन्या व संकीर्ण अबँकीय (जाहिरात) नियम, १९७७ च्या तरतुदींचे पालन करील आणि त्याखाली दिल्या जाणाऱ्या प्रत्येक जाहिरातीत पुढील बाबी विहित करील-

अ) ठेवीदाराला मिळणारा व्याज, प्रिमियम, बोनस किंवा अन्य लाभ ह्यांच्या रिटर्नच्या प्रत्यक्ष दर.

ब) ठेवीदाराला प्रदान करण्याची रीत

क) ठेवीचा परिपक्वता काल

ड) विहित ठेवीवर देय व्याज

^{३७} अधिसूचना क्र.डीएनबीएस.१८५/सीजीएम(पीके)- २००५ दि.डिसेंबर २७.२००५ द्वारा संस्थापित

^{३८} अधिसूचना क्र.डीएफसी(सीओसी)८७ईडी(जेआरपी)१६ दि. जुलै २४, १९९६ द्वारा प्रतिस्थापित

^{३९} अधिसूचना क्र.डीएफसी(सीओसी)८७ईडी(जेआरपी)१६ दि. जुलै २४, १९९६ द्वारा प्रतिस्थापित

^{४०} अधिसूचना क्र.डीएफसी(सीओसी) ६२डीजी(जे)-९१ सप्टेंबर १९ १९९९ द्वारा प्रतिस्थापित

ई) ठेवीदाराने त्या ठेवीची मुदतपूर्व निकासी केल्यास देय असलेला व्याजदर, त्या ठेवीचे नूतनीकरण केल्यास लागु होणाऱ्या अटी व शर्ती. आणि

फ) त्या ठेवी स्वीकारल्या/नूतनीकरण केल्या जाण्यासाठी असलेल्या अटी व शर्तीबाबत इतर विशेष लक्षणे.

^{४१}[ग) त्यांनी आवाहित केलेल्या ठेवींना विमा संरक्षण नाही.]

२) ठेवींचे आवाहन करण्यासाठी कोणत्याही व्यक्तीला परवानगी देणे. आमंत्रित करणे किंवा भाग पाडणे ह्या शिवायच, एखादी कंपनी ठेवी स्वीकारण्यास इच्छुक असल्यास, अशा ठेवी स्वीकारण्यापूर्वी, त्या कंपनीचे पंजीकृत कार्यालया, रिझर्व बँकेच्या, ^{४२}[पर्यवेक्षण विभागाच्या] ज्या प्रादेशिक कार्यालयाच्या अधिकार क्षेत्राखाली येते, त्या कार्यालयाकडे, अबँकीय वित्त कंपन्या (जाहिरात) नियम, १६७७ अनुसार, जाहिरातीच्या ऐवजी/बदली, जाहिरातीमध्ये द्यावयाच्या तपशीलवार माहितीचे विवरणपत्र, व त्याच बरोबर, वरील उपपरिच्छेद (१) मध्ये दिलेला तपशील, ह्या नियमांमध्ये विहित केलेल्या प्रकारे, सही करून सादर करावा.

३) उपपरिच्छेद (२) खाली सादर केलेले विवरणपत्र, ते ज्या आर्थिक वर्षासाठी दिले गेले असेल, त्या आर्थिक वर्षाच्या समाप्तीच्या तारखेपासून सहा महिने संपेपर्यंत, किंवा कंपनीचा ताळेबंद सर्वसाधारण सभेमध्ये कंपनीसमोर ठेवला जाण्याच्या तारखेपर्यंत किंवा एखाद्या वर्षासाठी वार्षिक सर्वसाधारण घेतली गेली नसल्यास, कंपनीज अधिनियम, १९५६ (१९५६ चा १) च्या तरतुदीनुसार, ती सभा घेण्यासाठी उशीरात उशीर असलेल्या तारखेपर्यंत (ह्यापैकी आधी असेल ते) वैध असेल, आणि त्या आर्थिक वर्षात ठेवी स्वीकारण्यापूर्वी, त्यानंतरच्या प्रत्येक आर्थिक वर्षात एक नवीन विवरणपत्र सादर केले जाईल.

१४. सूट (एकज्ञेष्णान)

कोणत्याही इतर न्याय्य व पुरेशा कारणासाठी किंवा त्रास टाळण्यासाठी, रिझर्व बँक, अनुपालन करण्यासाठी वेळ वाढवून देऊ शकते किंवा रिझर्व बँकेने घातलेल्या अटींनुसार, कोणत्याही कंपनीला किंवा कंपन्यांच्या वर्गाला, ह्या निदेशांच्या सर्व किंवा कोणत्याही किंवा तरतुदींपासून, सर्वसाधारणतः कोणत्याही विशिष्ट कालावधीची सूट देऊ शकते.

१५. काही इतर अटींचे लागु न होणे

अबँकीय वित्तीय कंपन्या (रिझर्व बँक) निदेश, १९७७ मधील कोणतीही बाब, ह्या निदेशांच्या परिच्छेद २ मध्ये संदर्भित प्रकारच्या वित्तीय संस्थेला लागु होणार नाही.

१६. संकीर्ण अबँकीय कंपन्या (रिझर्व बँक) निदेश १९७३ चे उल्लंघन केल्यामुळे केलेली किंवा करावयाची कारवाई वाचविणे.

येथे स्पष्ट करण्यात येते की, वेळोवेळी सुधारित केलेल्या, संकीर्ण अबँकीय कंपन्या (रिझर्व बँक) निदेश, १९७३ ह्यांच्या बदली दुसरे आल्यासही त्याना पुढील गोष्टीवर कोणत्याही प्रकारे परिणाम होणार नाही -

१) त्याखाली आलेला/ मिळालेला कोणताही हक्क, दायित्व किंवा जबाबदारी.

२) त्याखाली केलेल्या/निर्माण झालेल्या नियमभंग/ उल्लंघनामुळे मिळालेला दंड, जप्ती किंवा शिक्षा.

^{४१} अधिसूचना क्र. डीएनबीएस.१६२/सीजीएम (सीएसएम)-२००२ दि. ॲक्टोबर १, २००२ द्वारा संस्थापित.

^{४२} अधिसूचना क्र. डीएफसी (सीओसी) १४ ईंडी (जेआरपी)/१६ दि. जानेवारी १, १९९७ द्वारा प्रतिस्थापित.

३) वर निर्देशिलेल्या कोणताही हक्क, विशेषाधिकार, दायित्व, जबाबदारी, दंड, जप्ती, किंवा शिक्षा ह्यासंबंधीचे कोणतेही तपासकार्य, कायदेशीर कारवाई किंवा उपाय, आणि जणु काही ह्या निदेशात बदल झालाच नाही असे समजले जाऊन, असे तपासकार्य, कायदेशीर कारवाई, किंवा उपाय लागु केले जाईल, सुरुच राहील किंवा जारी केले जातील.

(सही)
(आर के हजारी)
डेप्युटी गवर्नर

सुधारणा करणाऱ्या आधिसूचनांची यादी

	<u>आधिसूचना क्रमांक</u>	<u>दिनांक</u>
१	७४	एप्रिल १९, १९९४
२	७९	डिसेंबर ३१, १९९४
३	८१	ऑक्टोबर २८, १९९५
४	८७	जुलै २४, १९९६
५	९४	जानेवारी १, १९९७
६	९०१	मार्च २९, १९९७
७	९०४	मार्च ३१, १९९७
८	९४५	जुन ३०, २०००
९	९४७	मार्च ३१, २००१
१०	<u>९५०</u>	जुन २७, २००१
११	९५२	ऑक्टोबर ३१, २००१
१२	९८१	ऑक्टोबर ५, २००४
१३	९८४	डिसेंबर ९, २००५
१४	९८५	डिसेंबर २७, २००५
१५	९९१	जानेवारी ४, ७
१६	९९६	एप्रिल २४, २००७
१७	२०७	ऑगस्ट २८, २००९

जोडपत्र

दुसरे शेड्युल
(कृपया ह्या निदेशांचा परिचेद १२ पहा)
भारतीय रिझर्व बँकेच्या प्रत्येक प्रादेशिक कार्यालयाच्या अधिकारकक्षे खालील क्षेत्र

कार्यालयाची नावे व पत्ता	अधिकार कक्षे खालील क्षेत्र
१. अहमदाबाद क्षेत्रिय कार्यालय गज्जार चेंबर्स, आश्रम रोड, अहमदाबाद -३८० ००९.	गुजरात राज्य आणि संयुक्त क्षेत्र – दमण दिव आणि दादरा नगर ह वेली
२. बोंगलुरु क्षेत्रिय कार्यालय १०-३-८, नूष्युंगा रोड, बोंगलुरु-५६० ००२.	कर्नाटक राज्य
३. भोपाळ क्षेत्रिय कार्यालय होशंगाबाद रोड, पी.ओ.बॉ.क्र. ३२, भोपाळ -४६२ ०९९.	^{४३} [छतीसगढ आणि मध्य प्रदेश मधील राज्य]
४. भुवनेश्वर क्षेत्रिय कार्यालय पंडित जवाह रलाल नेह रु मार्ग, पो. भुवनेश्वर -७५१ ००९.	ओरिसा राज्य.
५. ^{४४} [कोलकाता] क्षेत्रिय कार्यालय, १५, नेताजी सुभाष रोड, ^{४५} [कोलकाता]-७०० ००९.	सिक्कीम राज्य आणि वेस्ट बंगाल आणि अंदमान आणि निकोबार आयलंड संयुक्त प्रांत
६. चंदीगढ क्षेत्रिय कार्यालय, ११, सेंट्रल विस्टा, नविन ऑफिस बिल्डींग, टेलिफोन भवन समोर सेकटर १७, चंदीगढ-१६० ०९७.	हि माचल प्रदेश, पंजाब यांची राज्य आणि चंदीगढयांचा संयुक्त प्रांत
७. चेन्नई क्षेत्रिय कार्यालय, फोर्ट ग्लॉसिस, राजाजी सलाइ, चेन्नई -६०० ००९.	तमिळनाडू राज्य आणि पॉडिचेरी चा संयुक्त प्रांत.

^{४३} आधिसूचना, क्र.१५० दि. जून २७, २००९ द्वारा प्रतिस्थापित

^{४४} आधिसूचना, क्र.१५० दि. जून २७, २००९ द्वारा प्रतिस्थापित

^{४५} आधिसूचना, क्र.१५० दि. जून २७, २००९ द्वारा प्रतिस्थापित

८. गुवाह टी क्षेत्रिय कार्यालय, स्टेशन रोड पान बाजार, पो.बॉ. नं .१२०, गुवाह टी -७८१ ००१.	अरुणाचल प्रदेश राज्य, आणि त्रिपुरा, आसाम, मणिपुर, मेघालय, मिझोराम, नागालैंड, मिझोराम, नागालैंड
९. हैद्राबाद क्षेत्रिय कार्यालय, ६-१-५६, सेक्रेटरियट रोड सैफाबाद, हैद्राबाद ५०० ००४.	आंध्रप्रदेश राज्य.
१०. जयपुर क्षेत्रिय कार्यालय, रामबाग सर्कल, टोक रोड, पो.बॉ. नं.१२, जयपुर-३०२ ००४.	राजस्थान राज्य.
११. जम्मु क्षेत्रिय कार्यालय, रेल हे ड कॉप्लेक्स, पो. बॉ. नं. जम्मु -१८० ०१२.	जम्मु आणि काश्मिर राज्य.
१२. ^{४६} [कानपुर क्षेत्रिय कार्यालय मह अत्मा गांधी मार्ग कानपुर- २०८ ००१	उत्तरप्रदेश राज्य आणि उत्तरांचल]
१३. मुंबई क्षेत्रिय कार्यालय, गारमेट ह अस, ४था मजला, डॉ. अऱ्णी बेझांट रोड, वरळ १, मुंबई-४०० ०१८.	गोवा आणि महाराष्ट्र राज्य
१४. नवी दिल्ली क्षेत्रिय कार्यालय, ६, संसद मार्ग, नवी दिल्ली -११० ००१.	ह रियाना आणि राष्ट्रीय राजधानी दिल्ली प्रांत.
१५. पटना क्षेत्रिय कार्यालय, साऊथ गांधी मैदान पो. बॉ. न . १६२, पटना -८०० ००१.	^{४७} [बिहार आणि झारखंड राज्य]
१६. थिरुवनंतपुरम् क्षेत्रिय कार्यालय, बेकरी जंक्शन, थिरुवनंतपुरम्-६१५ ०३३	केरळ राज्य आणि लक्षद्वीप संयुक्त प्रांत.

^{४६} आधिसूचना, क्र.१५० दि. जून २७, २००१ द्वारा प्रतिस्थापित
^{४७} आधिसूचना, क्र.१५० दि. जून २७, २००१ द्वारा प्रतिस्थापित

^{४८} फॉर्म - एनबीएस १

३१ मार्च २०... रोजी ठेवीवरील अहवाल

सार्वजनिक ठेवी स्वीकारणाच्या/धारण करणाऱ्या सर्व अबैकीय वित्तीय कंपन्या
आणि एमएनबीसींनी सादर करावयाचा - अवशिष्ट अबैकीय कंपन्या आणि एमबीएफसी ^{४९} सोडून

फाईल क्रमांक	
आयडी क्रमांक	
व्यवहाराचा प्रकार	
जिल्हा संकेत	
राज्य संकेत	
(आरबीआयने भरावयाचा)	

कंपनीचे नाव .....

हा अहवाल भरण्यासाठी सूचना - सर्वसाधारण

१) हा अहवाल आधिसूचना क्र. डीफसी ११८/डीजी (एसपीटी)-१८ दि. जानेवारी ३१, १९९८ च्या परिच्छेद ८(३) खाली येणाऱ्या अबैकीय वित्तीय कंपनीने आणि आधिसूचना क्र. डीएनबीसी ३१/डीजी(एच) -७७ दि. जून २०, १९७७ च्या परिच्छेद ११ खाली येणाऱ्या संकीर्ण अबैकीय कंपनीने रिझर्व बँकेच्या अबैकीय पर्यवेक्षण विभागाच्या प्रादेशिक कार्यालयाकडे, (जेथे त्या कंपनीचे पंजीकृत कार्यालय असेल), वर्षातून एकदा, मार्च ३१ नंतर व उशीरात उशीरा सप्टेंबर ३० पर्यंत, त्या कंपनीच्या मार्च ३१ रोजी असलेल्या स्थिती संबंधाने, संबंधित कंपनीचे आर्थिक वर्ष कोणत्याही तारखेस समाप्त होत असले तरी सादर करावयाचा आहे. येथे देण्यात अहवालासोबत जोडले जावे. तथापि, फक्त भाग-३ बाबत, ह्या अहवालाच्या आदल्या दिवशीची परंतु अगदी अलिकडील ताळेबंदानुसार माहिती दिली जावी.

सूचना- आधिसूचना क्र. डीएनबीएस. १३५/सीजीएम(हीएसएनएम)- २०००, दि. १३.१ २०००, एनबीएफसीज्. प्रत्येक वर्षी, मार्च ३१, २००१ रोजी संपणाऱ्या लेखा वर्षापासून, त्यांचे ताळेबंद व नफा-तोटा लेखा तयार करतील. ह्यासाठी, मार्च ३१, २००१ रोजी संपणाऱ्या लेख-वर्षापासून, ह्या अहवालाच्या भाग-३ मधील माहिती, ही चालु ताळेबंदाच्या तारखेस असलेली व अहवालाच्या तारखेस असलेली असेल.

२) फायनलायझेशन/वार्षिक लेखांची अपूर्ण हिशेब तपासणी ह्यासारख्या कारणांसाठी हा अहवाल सादर करण्यास विलंब करु नये. हा अहवाल तयार करणे हे त्या कंपनीच्या लेखा पुस्तकात उपलब्ध असलेल्या आकड्यांच्या आधारे केले जावे व ते कंपनीच्या वैधानिक ऑडिटर्सद्वारा प्रमाणित केलेले असावे.

३) खात्यांची संख्या ही प्रत्यक्षअसलेल्या अंकांमध्ये तर ठेवीच्या रक्कमा ह्या लक्ष रुपयांमध्ये दाखविल्या जाव्यात. रक्कमा, जवळच्या लक्षापर्यंत राउंड ऑफ केल्या जाव्यात. उदा. रु ४,५६,९०० ही ५ अशी दर्शविली जावी, ४.६ किंवा ५,००,००० नव्हे. त्याच प्रमाणे, रु ६१,४९,५०० ही रक्कम, ६१ अशी दर्शविली जावी, ६१.५ किंवा ६१,००,००० अशी नव्हे.

४) ह्या अहवालावर मॅनेजरची (कंपनीज अधिनियम, १९५६ च्या कलम २ मध्ये व्याख्या केल्यानुसार) सही असावी आणि मॅनेजर नसल्यास, त्यावर व्यवस्थापकीय संचालक किंवा ज्याला संचालक मंडळाने प्राधिकृत केले आहे व ज्याची नमुना सही, ह्या बाबतीत भारतीय रिझर्व बँकेकडे देण्यात आली आहे अशा कंपनी - अधिकाऱ्याची सही असावी. विहित कार्डावर नमुना - सही दिली गेली नसल्यास, ह्या अहवालावर प्राधिकृत अधिकाऱ्याची सही असावी व त्याची नमुना-सही वेगळी देण्यात यावी.

^{४८} अधिसूचना क्र. १४५ दि. जून ३०, २००० द्वारा प्रस्थापित

^{४९} अधिसूचना क्र. १११ दि. जानेवारी ४, २००७ अन्वये टाकण्यात आली.

- ५) ह्या अहवालाच्या कोणत्याही भागात/बाबीमध्ये कळविण्या सारखे काहीच नसल्यास, “खात्यांची संख्या” ह्या स्तंभात, संबंधित भाग/बाब ही बाब “निल” (शून्य) म्हणून लिहिण्यात यावी. आणि ‘रक्कम’ ह्या स्तंभात ०० दर्शविण्यात यावे.
- ६) अहवालातील “दुर्घटना” आणि “त्याच गटातील कंपन्या” ह्यांना, कंपनीज् अधिनियम, दि ३१, ऑक्टोबर १९९८ मधील सुधारणांपूर्वी असलेल्या कंपनीज् अधिनियम, १९५६ च्या अनुक्रमे कलम ४ व कलम ३७२ (११) मध्ये दिलेलाच अर्थ आहे.
- ७) हा अहवाल इलेक्ट्रोनिक माध्यमातून (इंतरनेट) विशिष्ट वेब सर्वरला पाठविला जात असल्यास, त्याची एक हार्ड कॉपी सही करून संबंधित प्रादेशिक कार्यालयाकडे पाठविली जावी.

कंपनीची रुपरेखा

१	कंपनीचे नाव								
२	पंजीकृत कार्यालयाचा फोन क्र.	पिन फॅक्स क्र.							
३	कंपनी पंजीकृत झालेल्या राज्याचे नाव					ई-मेल-ऑड्रेस			
४	कॉर्पोरेट/मुख्य कार्यालयाचा पत्ता फोन क्र.	पिन फॅक्स क्र.							
५	विधिसंस्थापनेची तारीख								
६	व्यवहार सुरु केल्याची तारीख								
७	नाव व निवासी पत्ता १) अध्यक्ष								
	२) व्यवस्थापकीय संचालक/सीईओ								
८	ही सरकारी कंपनी आहे काय (कृपया टिक करा):	होय			नाही				
९	कंपनीचा दर्जा (कृपया टिक करा):								
		१) पब्लिक लिमिटेड			२) डीम्ड पब्लिक				
		३) प्रायवेट लिमिटेड			४) संयुक्त उद्योग				
१०	कंपनीचे आर्थिक वर्ष								
११	व्यवहाराचे स्वरूप								
१२	आरबीआयकडे पंजीकरणाची स्थिती १) आरबीआयने दिले असल्यास, पंजीकरण प्रमाणपत्राचा क्रमांक व तारीख								
	२) पंजीकरण केले नसल्यास, पंजीकरणासाठी केलेला अर्ज फेटाळ्ला/प्रलंबित आहे काय.								
१३	कंपनीचे वर्गीकरण (रिझर्व बँकेद्वारे दिले गेलेले एचपी/लीजिंग/कर्ज/पुंतवणुक/एमबीसी इत्यादी) त्याचा संदर्भ क्रमांक व तारीख								
१४	पत दर्जा (क्रेडिट रेटिंग) १) दिलेले रेटिंग								
	२) रेटिंग दिल्याची तारीख								
	३) रेटिंग एजन्सीचे नाव								
	४) शेवटच्या रेटिंग नंतर त्यात काही फरक घडला आहे काय (तपशील)								
१५	शाखा/ कार्यालयाची संख्या (कृपया टीप १ नुसार खाली देलेल्या नमुनामध्ये त्यांची नावे व पत्ते ह्यांची यादी द्यावी.)								
१६	दुष्यम कंपनी असल्यास, होल्डिंग कंपनीचे नाव व पत्ता द्यावा.								
१७	कंपनीला दुष्यम/सहाय्यक कंपन्या असल्यास त्यांची संख्या (टीपा २ नुसार, खाली दिलेल्या नमुन्यात,								

	त्यांच्या संचालकांची नावे, पत्ते, त्यांचा व्यवसाय ह्यांची यादी द्यावी.)	
१८	संयुक्त उद्योग असल्यास, प्रायोजक संस्थाची नावे व पत्ते	
१९	कंपनीच्या वैधानिक ऑडिटर्सचे नाव, पत्ता व फोन नंबर्स	
२०	कंपनीच्या बँकर्सची नावे, पत्ते व फोन नंबर्स	

टीप (१) - शाखांचा तपशील देण्यासाठी नमुना

अनुक्रमांक	शाखेचे नाव	सुरु झाल्याची तारीख	पत्ता	शहर	जिल्हा	राज्य	सार्वजनिक ठेवींची रक्कम
	शाखांची एकूण संख्या						सर्व शाखांच्या एकूण सार्वजनिक ठेवी .....रक्कम
							दि..... रोजीच्या ताळेबंदानुसार एकूण सार्वजनिक ठेवी. .....रक्कम

टीप २ - दुर्घट संस्थांचा तपशील माहिती देण्यासाठी नमुना

अनुक्रमांक	दुर्घट कंपनीचे नाव	पता	संचालकांची नावे	उद्योगाचा प्रकार

ॲसेट्स व जबाबदाऱ्यांचा तपशील (मार्च ३१, २० ..... रोजी)

भाग - १

सार्वजनिक ठेवी

(रक्कम रु लक्ष मध्ये)

बाब क्र.	तपशील	बाब संकेत	खात्यांची संख्या	रक्कम
१	स्थिर ठेवी, आवर्ती ठेवी इत्यांदीच्या स्वरूपात जनतेकडून स्वीकारलेल्या ठेवी	१११		
२	१) एखाद्या पब्लिक लिमिटेड कंपनीद्वारा (निधी सोडून) शेअर होल्डर्स कडून मिळालेल्या ठेवी	११२		
	२) प्रायवेट लिमिटेड कंपनीद्वारा, प्रथम नाव असलेला शेअर होल्डरसोडून, संयुक्त ठेवीदारांकडून स्वीकारलेल्या ठेवी	११३		
३	१) अपरिवर्तनीय अप्रतिभूतित डिबेंचर्सच्या प्रचालनातून स्वीकारलेला पैसा (कृपया खाली दिलेली सूचना १ पहा	११४		
	२) अन्य कोणत्याही प्रकारच्या सार्वजनिक ठेवी (कृपया तपशील द्यावा	११५		
४	१११ ते ११५ ची बेरीज	११०		
५	वरील बाब क्र. ४ मधील एकूण ठेवीपैकी पुढील प्रमाणे पुनरप्रदान करावयाची ठेवी:-			
	१) १ वर्षा आत	१२१		
	२) १ वर्षानंतर परंतु दोन वर्षा पर्यंत	१२२		
	३) २ वर्षानंतर परंतु तीन वर्षा पर्यंत	१२३		
	४) ३ वर्षानंतर परंतु पाच वर्षा पर्यंत	१२४		
	५) ५ वर्षानंतर	१२५		
६	एकूण १२१ ते १२५	१२०		
७	वरील बाब क्र. ४ मधील सार्वजनिक ठेवीचा, व्याजदरानुसार (दलाली सोडून) तपशील/फोड			
	१) १०% पेक्षा कमी	१३१		
	२) १०% किंवा अधिक पण १२%पेक्षा कमी	१३२		
	३) १२ % किंवा अधिक पण १४% पेक्षा कमी	१३३		
	४) १४% किंवा अधिक पण १६ % पेक्षा कमी	१३४		
	५) १६% असल्यास	१३५		
	६) १६% पेक्षा अधिक पण १८% पर्यंत	१३६		
	७) १८% पेक्षा अधिक	१३७		
८	एकूण १३१ ते १३७	१३०		

९	आकारमानानुसार सार्वजनिक ठेवींचा तपशील/फोड १) जनतेकडून स्थिर ठेवी इत्यादीच्या स्वरूपात मिळालेल्या ठेवी (वरील बाब क्र. १ अनुसार)			
	अ) रु १०,००० पर्यंत	१४१		
	ब) रु १०,००० पेक्षा अधिक	१४२		
	२) पब्लिक लिमिटेड कंपनीजच्या बाबतीत शेअर होल्डरांकडून मिळालेल्या ठेवी (वरील बाब क्र. २ अनुसार)			
	अ) रु १०,००० पर्यंत	१४३		
	ब) रु १०,००० पेक्षा अधिक	१४४		
	३) अपरिवर्तनीय अप्रतिभूतित डिबेंचर्स (वरील बाब क्र. ३ अनुसार)			
	अ) रु १०,००० पर्यंत	१४५		
	ब) रु १०,००० पेक्षा अधिक	१४६		
१०	(१४१ ते १४६) ची बेरीज (ही बेरीज बाब क्र. ११० मधील रकमेशी जुळली पाहिजे	१४०		
११	वरील बाब क्र. ४ मधील ठेवींपेकी - १) परिपक्व झाल्या असूनही हक्क न सांगितलेल्या	१५१		
	२) परिपक्व होऊन हक्क सांगितला असूनही प्रदान न झालेल्या (कृपया खालील सूचना क्र. २ पहा) अ) जनतेकडून आलेल्या (वरील बाब १ अनुसार)	१५२		
	ब) शेअर होल्डर्सकडून आलेल्या (बाब २ अनुसार)	१५४		
	क) डिबेंचर धारकांकडून आलेल्या (बाब ३ अनुसार) (जोडपत्र क्र. .... मध्ये अ, ब व क चा तपशील द्यावा)	१५५		
	३) वरील बाब २ मध्ये दर्शविलेल्या आणि सीएलबीने पुनरप्रदानाचे आदेश पारित न केलेल्या	१५६		
	४) त्या वर्षात दलाली देऊन आवाहित केलेल्या सार्वजनिक ठेवी	१५७		
१३	दिलेली दलाली	१५८		
१४	१३ ते १२ चे %	१५९		
१५	परिपक्व झाल्याचे वर्ष धरून ७ वर्षांपर्यंत हक्क न सांगितलेल्या परिपक्व झालेल्या सार्वजनिक ठेवी	१६०		

सूचना:

- १) अंशत: परिवर्तनीय डिबेंचर्स/बॉड्ससाठी, भाग-२ मधील बाब ९ मध्ये परिवर्तनीय भाग दर्शविला जावा. ह्या बाबीखाली अपरिवर्तनीय अप्रतिभूतित डिबेंचर्स दर्शविले जावेत.
- २) एका जोडपत्रामध्ये, प्रत्येक ठेवीचे पुनरप्रदान न केल्याची कारणे, पुनरप्रदान करण्याबाबत उचललेली पाऊले, सीएलबीचा आदेश असल्यास, त्याबाबतचे अनुपालन ह्यांची माहिती दिली जावी.

भाग - २
इतर कर्जाबाबतचा तपशील

बाब क्र.	तपशील	बाब संकेत	खात्यांची संख्या	रक्कम
१	केंद्र/राज्य सरकारांनी ज्याच्या पुनरप्रदानाची हमी दिली आहे असा, केंद्र/राज्य सरकार/स्थानिक प्राधिकरण/इतर ह्यांच्याकडून कर्ज म्हणून घेतलेला पैसा	२२१		
२	पुढील ठिकाणांकडून कर्ज घेतलेला पैसा:- १) विदेशातील सरकार	२२२		
	२) विदेशातील प्राधिकरण	२२३		
	३) विदेशातील नागरिक किंवा व्यक्ती	२२४		
	बेरीज (२२२ ते २२४)	२२५		
३	पुढील ठिकाणांकडून घेतलेला कर्जाऊपैसा:- १) बँका	२२६		
	२) इतर विशिष्ट वित्तीय संस्था	२२७		
४	अन्य कोणत्याही कंपनीकडून कर्जाऊ घेतलेला पैसा	२२८		
५	संचालक/प्रायोजक ह्यांच्याकडून घेतलेला अप्रतिभूतित पैसा	२२९		
६	एखाद्या खाजगी कंपनीने तिच्या भागधारकांकडून घेतलेला कर्जाऊ पैसा	२३०		
७	सुरक्षा ठेवीच्या स्वरूपात, कंपनीने तिच्या कर्मचाऱ्यांकडून स्वीकारलेला व एखाद्या अनुसूचित बँकेत किंवा पोस्ट ऑफिसात, ती कंपनी व तिचे कर्मचारी ह्यांच्या संयुक्त नावाने ठेवलेला पैसा	२३१		
८	कॉशन मनी, मार्जिन मनी ह्या स्वरूपात कर्जदार, पट्टेदार (लेस्सी), भाड्याने घेणारे ह्यांच्याकडून घेतलेला पैसा किंवा त्या कंपनीच्या व्यवहाराचा भाग म्हणून, एजंटांकडून प्रतिभूति किंवा अग्रिमराशी म्हणून घेतलेला पैसा, किंवा माल पुरवठ्याच्या ऑर्डर्स किंवा मालमत्ता किंवा सेवा देण्यासाठी अग्रिम राशी म्हणून घेतलेला पैसा	२३२		
९	परिवर्तनीय किंवा प्रतिभूतित डिबैंचर्स/बॉड्स देऊन मिळालेला पैसा (कृपया खाली देलेली सूचना वाचा)	२३३		
१०	वरीलपैकी, बँका/इतर एनबीएफसी ह्यांनी सबस्क्राईब केलेले डिबैंचर्स/बॉड्स	२३४		
११	वाटप (ॲलॉटमेंट) प्रलंबित असताना, शेर्स, बॉड्स किंवा डिबैंचर्स ह्यांच्या वर्गणीद्वारे मिळालेला पैसा किंवा शेर्सवरील कॉल्सवर अग्रिमराशी म्हणून मिळालेला पैसा (पुनर्वित्तासाठी देय नसलेला)	२३५		
१२	कर्मशियल पेर्स	२३६		
१३	संचालकांच्या नातेवाईकांकडून मिळालेल्या ठेवी	२३७		
१४	म्युच्युअल फंडांकडून घेतलेली कर्ज	२३८		

१५	अन्य कोणतेही (सार्वजनिक ठेव म्हणून न समजले जाणारे- कृपया तपशील घावा)	२३९		
१६	एकूण ($229 + 224 + 226$ ते $233 + 234$ ते 239)	२५०		

सूचना :- अंशतः परिवर्तनीय डिबेंचर्स/बॉड्सच्या बाबतीत, वरील भाग २ मधील बाब ९ मध्ये केवळ परिवर्तनीय भागच दाखविण्यात यावा.

भाग - ३
निव्वळ निजनिधी (नेट ओन्ड फंड्स)

[अहवालाच्या तारखेच्या आधीच्या अगदी अलिकडील ताळेबंदानुसार
 किंवा अहवालाच्या तारखेच्या ताळेबंदानुसार आकडे दिले जावेत.]
 [..... रोजी असलेला ताळेबंद]

बाब क्र.	तपशील	बाब संकेत	रक्कम
१	भांडवली निधी १) भरणा झालेले इक्वीटी भांडवल	३११	
	२) इक्विटीमध्ये अनिवार्यतेने परिवर्तनीय असलेले भरणा झालेले प्रिफरन्स शेअर्स.	३१२	
	३) मुक्त राखीव निधी (कृपया खालील सूचना क्र. १ पहा)	३१३	
२	एकूण ($311 + 312 + 313$) = अ	३१०	
३	१) संचयित शिल्लक तोटा	३२१	
	२) डिफर्ड रेहेन्यु खर्चाची शिल्लक	३२२	
	३) इतर अमूर्त ऑसेट्स	३२३	
४	एकूण ($321 + 322 + 323$) = ब	३२०	
५	निज-निधी (अ-ब) म्हणजे ($310 - 320$) = क	३३०	
६	पुढील बाबतीत शेअर्समधील गुंतवणुकीचे पुस्तक-मूल्य:- १) त्या कंपनीच्या दुय्यम कंपन्या २) त्याच गटामधील कंपन्या ३) इतर सर्व अबॉकीय वित्त कंपन्या (तपशील जोडपत्र ..... मध्ये)	३४१	
		३४२	
		३४३	
७	पुढील बाबतीत डिबैंचर्स व शेअर्समधील गुंतवणुकीचे पुस्तक - मूल्य		
	१) त्या कंपनीच्या दुय्यम कंपन्या	३४४	
	२) त्याच गटातील कंपन्या (तपशील जोडपत्र ..... मध्ये)	३४५	
८	पुढील बाबतीत, येणे असलेली कर्ज व अग्रिम राशी तसेच खरेदी केलेली/डिस्काउंट केलेली बिले, आंतर कॉर्पोरेट ठेवी, हायर-परचेस व लीज फायनान्स:- १) त्या कंपनीच्या दुय्यम कंपन्या २) त्याच गटातील कंपन्या (तपशील जोडपत्र.... मध्ये)	३४६	
		३४७	
९	एकूण ३४१ ते ३४७ = ड	३४०	
१०	क च्या १० % पेक्षा जास्त असलेली ड ची रक्कम (३३० च्या १० % पेक्षा जास्त असलेली ३४० ची रक्कम) = ई	३५१	
११	निव्वळ निज निधी ($330 - 341$) = क-ई	३५०	
१२	अगदी अलिकडील ताळेबंदानुसार अनिवार्यतेने परिवर्तनीय नसलेले भरणा झालेले प्रिफरन्स शेअर भांडवल	३६१	
१३	ह्या अहवालाच्या तारखेस अनिवार्यतेने परिवर्तनीय नसलेले भरणा झालेले प्रिफरन्स शेअर भांडवल	३६२	
१४	अहवालाच्या तारखेच्या आधीच्या ताळेबंदानुसार एकूण जबाबदाच्या	३६३	
१५	ह्या अहवालाच्या तारखेस असलेल्या एकूण जबाबदाच्या	३६४	

सूचना:- १) वरील बाब क्र. १(३) मध्ये निर्देशिलेल्या “मुक्त राखीव निधी” मध्ये पुढील गोष्टींच्या समावेश आहे - शेअर प्रिमियम खात्यातील शिल्लक, भांडवल व डिबैंचर विमोचन राखीव निधी आणि ताळेबंदात

दाखविलेला व प्रसिद्ध केलेला व नफ्याच्या वाटपामधून (ॲलोकेशन) निर्माण केलेला (नफा तोटा लेख्याच्या क्रेडिट बॅलन्सह) कोणताही राखीव निधी. परतु तो पुढील प्रमाणे नसला पाहिजे.

१) भविष्यातील कोणत्याही जबाबदारीसाठी किंवा ॲसेट्सच्या मूल्यान्हासासाठी किंवा अकार्यकारी ॲसेट्स/वाईट कर्जे ह्यासाठी निर्माण केलेला राखीव निधी. किंवा

२) त्या कंपनीच्या ॲसेट्सचे पुनर्मूल्यांकन करून निर्माण केलेला निधी.

(२) हायर - परचेस व लीज फायनान्स म्हणजे :-

१) हायर - परचेस असेटच्याबाबतीत, मिळावयाच्या (रिसीव्हेबल) भावी हप्त्यांची रक्कम वजा अपरिपक्व (अनमँच्युअर्ड) वित्त आकारांचा अनुशेष. आणि

२) लीज ॲसेट्सच्या बाबतीत, ह्या ॲसेट्सचे मूल्य-न्हास धरून (डिप्रिशिएटेड) पुस्तक-मूल्य, अधिक/वजा लीज ॲडजस्टमेंट खात्यातील अनुशेष.

येणे असलेली परंतु प्रत्यक्ष न मिळालेली रक्कम दोन्हीही बाबतीत मिळविली जावी.

भाग - ४

येणे असलेली कर्जे व अग्रिमराशी, आंतर -कॉर्पोरेट ठेवी/कर्मशियल पेपर्स सह

बाब क्र.	तपशील	बाब संकेत	रक्कम
१	त्या कंपनीच्या दुय्यम कंपन्यांमधील कर्जे व अग्रिमराशी इत्यादि	४११	
२	त्याच गटातील कंपन्या	४१२	
३	कंपनीच्या संचालकांचा ज्यात वराचसा भाग आहे/भाग घेऊ इच्छितात अशा कंपन्या, संस्था व मालकी-संस्था (कृपया खालील सूचना क्र १ पहा) (तपशील जोडपत्र.....मध्ये)	४२०	
४	इतर - १) त्याच गटत नसलेल्या कंपन्या	४३१	
	२) संचालक/प्रायोजक	४३२	
	३) भागधारक	४३३	
	४) कर्मचारीवर्ग	४३४	
	५) ठेवीदार	४३५	
	६) इतर	४३६	
५	एकूण - (४११ + ४१२ + ४२० + ४३१ ते ४३६)	४००	

सूचना:-

१) “लक्षणीय व्याज” (सबर्स्टॅशियल इंटरेस्ट) ह्या संज्ञेचा, अर्थ, अबॅकीय कंपन्या प्रुडेन्शियल नॉर्म्स (रिझर्व बँक) निदेश, १९९८ मध्ये दिल्यानुसारच असेल.

२) फुटकळ कर्जदार, अग्रिम भरलेला कर, आणि कर्जे आणि अग्रिम राशींच्या स्वरूपात नसलेल्या परतंफेडीच्या बाबी, वरील परिच्छेद ४ मध्ये दर्शविल्या जाऊ नयेत.

३) इतर कंपन्यातील स्थिर ठेवी बाब क्र. १, २, ३ व ४ (१) मध्ये त्या असतील त्यानुसार समाविष्ट केल्या जाऊ नयेत.

४) अनकोटेड डिबेंचर्समधील गुंतवणुकी ह्या क्रेडिट म्हणून समजल्या जातील गुंतवणुक म्हणून नव्हे.

भाग - ५ (१)
गुंतवणुकी (पुस्तक मूल्यावर)

बाब क्र.	तपशील	बाब संकेत	रक्कम
१	पुढील बाबींमधील गुंतवणुकी:- १) बँकांमधील स्थिर ठेवी/बँकांनी दिलेली ठेवींची प्रमाणपत्रे	५४१	
	२) बँकांमधील इतर ठेवी खात्यांमधील शिल्लक	५४२	
	३) केंद्र/राज्य सरकारांच्या प्रतिभूती आणी केंद्र/राज्य सरकारांनी हमी दिलेले बॉड्स	५४३	
	४) युनिट ट्रस्ट ऑफ इंडियाचे युनिट्स	५४४	
	५) इतर (कृपया तपशील घावा)	५४५	
२	शेअरमधील गुंतवणुक: १) कोटेड	५११	
	२) अनकोटेड	५१२	
३	डिबेंचर्स व बॉड्समधील गुंतवणुक	५१५	
४	कंपनीच्या संचालकांनी लक्षणीय भाग धारण केला आहे अशा कंपन्यांच्या शेअर्स, डिबेंचर्स/बॉड्समधील गुंतवणुक (कृपया भाग ४ मधील सूचनां पहा) (तपशील जोडपत्र क्र. .... मध्ये)	५२०	
५	एकूण (५४१ ते ५४५ + ५११ +५१२ + ५१५ + ५२०)	५००	

सूचना :-

- १) गुंतवणुक खाते किंवा व्यापारासाठी साठा(स्टॉक इन ट्रेड) ह्यामधील शेअर्स, डिबेंचर्स आणि कमर्शियल पेपर्स ह्यांची माहिती ह्या भागामध्ये घावी.
- २) इतर कंपन्यांमधील स्थिर ठेवी ह्यात समाविष्ट करु नयेत तर त्या भाग - ४ मध्ये दाखविल्या जाव्यात.
- ३) अनकोटेड डिबेंचर्स/बॉड्समधील गुंतवणुक ही गुंतवणुक नव्हे तर कर्ज म्हणून समजली जाईल.

भाग ५ (२)

कोटेड शेअर्स/डिबेंचर्स/बॉड्स/कमर्शियल पेपर्स

बाब क्र.	तपशील	बाब संकेत	रक्कम
१	पुस्तक मूल्य	५५१	
२	बाजार मूल्य	५५२	

भाग - ६
हायर-परचेस व्यवसाय

बाब क्र.	भाड्याने देण्याच्या मालाचा प्रकार	बाब संकेत	खात्यांची संख्या	रक्कम
१	ऑटोमोबाईल्स			
	१) अवजड वाणिज्य वाहने	६११		
	२) हलकी वाणिज्य वाहने दोनचाकीसह	६१२		
	३) इतर	६१३		
२	एकूण ($६११ + ६१२ + ६१३$)	६१०		
३	घरगुती वस्तु (ज्युरेबल्स)	६२१		
४	डेटा प्रोसेसिंग	६२२		
५	कृषीसंबंधीची औजारे	६२३		
६	औद्योगिक यंत्रसामग्री किंवा उद्योगांमध्ये वापरले जाणारे टुल्स किंवा साधने (इक्विपमेंट)	६२४		
७	इतर सर्व	६२५		
८	एकूण ($६१० + ६२१$ ते ६२५)	६००		
९	वरील बाब ८ पैकी, पुढीलबाबत असलेले येणे- दुय्यम कंपन्या/त्याच गटातील कंपन्या/ कंपनीच्या संचालकांचा ज्यात बराचसा भाग आहे अशा कंपन्या, संस्था व मालकी संस्था	६११		

भाग - ७
इक्विपमेंट लिझिंग उद्योग

बाब क्र.	लीजवर असलेल्या साधनांचा प्रकार	बाबसंकेत	लीज केलेले एकूण ऑसेट्स	संचित मूल्यऱ्हास +/--लीज अँडजस्टमेंट अकाउंट	लीज केलेले नक्त ऑसेट्स + येणे असलेली पण प्रत्यक्ष न मिळालेली रक्कम
१	कारखाना व यंत्रसामग्री	७०१			
२	डेटा प्रोसेसिंग/ऑफिस मधील साधने	७०२			
३	वाहने	७०३			
४	इतर	७०४			
५	एकूण ($७०१ + ७०२ + ७०३ + ७०४$)	७००			
६	वरील ५ पैकी पुढीलबाबतीत असलेले येणे दुय्यम कंपन्या/त्याच गटातील कंपन्या/ कंपनीच्या संचालकांचा ज्यात बराचसा भाग आहे अशा कंपन्या, संस्था व मालकी संस्था	७९१			

भाग - ८
बिलांचा व्यवसाय

बाब क्र.	तपशील	बाब संकेत	रक्कम
१	जेथे आदेशक, आदेशिती किंवा कोणतेही सही करणारे (एंडॉर्सर्स) पुढीलपैकी असल्यास:-		
	१) त्या कंपनीच्या दुर्घटना कंपन्या	८०१	
	२) त्याच गटातील कंपन्या	८०२	
	३) त्या कंपनीचे कोणत्याही संचालकांचा बराचसा भाग असलेल्या कंपन्या किंवा त्याच्या मालकीच्या कंपन्या	८०३	
२	वरील १ व्यतिरिक्त खरेदी केलेली/डिस्काउंट केलेली बिले	८२०	
३	एकूण $801 + 802 + 803 + 820$	८००	

भाग - ९
इतर स्थिर ॲसेट्सबाबतचा तपशील

बाब क्र.	तपशील	बाब संकेत	रक्कम
१	स्थिर ॲसेट्स		
	१) स्वतःच्याच उपयोगीसाठी असलेली जमीन इमारती	९०१	
	२) जमीन व इमारती -इतर	९०२	
	३) फर्निचर व फिक्सचर्स	९०३	
	४) वाहने	९०४	
२	अमूर्त मालमत्ता सोडून अन्य ॲसेट्स	९०५	
३	इतर ॲसेट्सची एकूण बेरीज $(901 + 902 + 903 + 904 + 905)$	९९०	
४	एकूण असेट्स (अमूर्त सोडून) $800 + 400 + 600 + 700 + 800 + 990$	९००	

भाग १०
व्यवहारांची आकडेवारी/३१ मार्च..... रोजी संपलेल्या वर्षाबाबत माहिती

बाब क्र.	तपशील	बाब संकेत	रक्कम
१	बटवडा (निधी आधारित कार्यकृती) साधनसामग्री (इक्विपमेंट) चे लीजिंग:- अ) ह्या अहवालाच्या तारखेस येणे अवशेष(आऊटस्टॅडिंग बॉलन्सेस)		
	ब) वर्षामधील एकूण बटवडा	९००१	
२	हायर-परचेच	९००२	

	अ) ह्या अहवालाच्या तारखेस येणे अवशेष (आऊटस्टॅडिंग बॉलन्सेस)		
	ब) वर्षामधील एकूण बटवडा	१००४	
३ अ)	कर्ज कॉर्पोरेट संस्थांना शेअर्सविरुद्ध कर्ज		
	१) ह्या अहवालाच्या तारखेस येणे अवशेष (आऊटस्टॅडिंग बॉलन्सेस)	१००५	
	२) वर्षामधील एकूण बटवडा	१००६	
ब)	शेअर्सविरुद्ध व्यक्तीगत कर्जे		
	१) ह्या अहवालाच्या तारखेस येणे अवशेष (आऊटस्टॅडिंग बॉलन्सेस)	१००७	
	२) वर्षामधील एकूण बटवडा	१००८	
क)	ब्रोकर्सना शेअर्सविरुद्ध कर्जे		
	अ) ह्या अहवालाच्या तारखेस येणे अवशेष (आऊटस्टॅडिंग बॉलन्सेस)	१००९	
	१) वर्षामधील एकूण बटवडा	१०१०	
ड)	इनिशियल पब्लिक ऑफरिंग्जना (आयपीओ) वित्त पुरवठ्यासाठी		
	१) ह्या अहवालाच्या तारखेस येणे अवशेष (आऊटस्टॅडिंग बॉलन्सेस)	१०११	
	२) वर्षामधील एकूण बटवडा	१०१२	
ई)	आंतर-कॉर्पोरेट कर्जे/ठेवी		
	१) ह्या अहवालाच्या तारखेस येणे अवशेष (आऊटस्टॅडिंग बॉलन्सेस)	१०१३	
	२) वर्षामधील एकूण बटवडा	१०१४	
फ)	इतर	१०१५	
४)	खरेदी केलेली/डिस्काउंट केलेली बिले:		
	अ) ह्या अहवालाच्या तारखेस येणे अवशेष (आऊटस्टॅडिंग बॉलन्सेस)	१०१६	
	ब) वर्षामधील एकूण बटवडा	१०१७	
५)	४ पैकी डिस्काउंट केलेली बिले:		
	अ) ह्या अहवालाच्या तारखेस येणे अवशेष (आऊटस्टॅडिंग बॉलन्सेस)	१०१८	
	ब) वर्षामधील एकूण आकारमान	१०१९	
६)	२) शेअर्स/सिक्युरिटिजमधील व्यवहार (एस एलआर सोडून कोट केलेल्या शेअर्स/डिबैंचर्स/कमर्शियल पेपर्सची खरेदी/विक्री:-		
	अ) खरेदी	१०२०	
	ब) विक्री	१०२१	
७)	३) शुल्क आधारित कार्यकृती भांडवल बाजारातील कार्यकृतीसाठी दिलेल्या हमी:		
	अ) ह्या अहवालाच्या तारखेस येणे अवशेष (आऊटस्टॅडिंग बॉलन्सेस)	१०२२	
	ब) वर्षामधील एकूण आकारमान	१०२३	
८)	अन्य हेतुंसाठी दिलेल्या हमी :		
	अ) ह्या अहवालाच्या तारखेस येणे अवशेष (आऊटस्टॅडिंग बॉलन्सेस)	१०२४	
	ब) वर्षामधील एकूण आकारमान	१०२५	
९	वर्षभरात एकत्रित (सिंडिकेट) केलेले लीज/हायर परचेस	१०२६	
१०	वर्षभरात एकत्रित (सिंडिकेट) केलेले कर्ज/आयसीडी	१०२७	
११	वर्षभरात एकत्रित (सिंडिकेट) केलेली बिले	१०२८	
१२	अंडर रायटिंग:-		
	अ) अंडरराईट केलेली एकूण रक्कम	१०२९	
	ब) हस्तांतरित केलेली रक्कम	१०३०	
	क) अदत्त दायित्वे (आऊटस्टॅडिंग कमिटमेंट्स)	१०३१	

भाग - १० (अ)
मुदतबाब्द्य (ओळखरडचु) येण्याबाबतची स्थिती

बाब क्र.	तपशील	बाब संकेत	रक्कम
१	१२ महिन्यांपेक्षा अधिक ओळखरडचु असलेली लीजेस्	१०४१	
२	१२ महिन्यांपर्यंत ओळखरडचु असलेली लीजेस्	१०४२	
३	१२ महिन्यांपेक्षा अधिक ओळखरडचु असलेली हायर - परचेस	१०४३	
४	१२ महिन्यांपेक्षा अधिक ओळखरडचु असलेली हायर - परचेस	१०४४	
५	६ महिन्यांपेक्षा अधिक ओळखरडचु असलेले इतर	१०४५	
६	६ महिन्यांपर्यंत ओळखरडचु असलेले इतर	१०४६	
७	एकूण (१०४१ ते १०४६)	१०४०	

भाग - ११
निवडक उत्पन्न व खर्च ह्यांना तपशील
(कृपया खाली दिलेल्या सूचना पहा)

१	निधी आधारित उत्पन्न एकूण लीज उत्पन्न	११०१	
२	वजा - लीजवरील मालमत्तेवरील घसारा +/- लीज इकवलायझेशन	११०२	
३	नव्हत लीज उत्पन्न (११०१-११०२)	११०३	
४	हायर परचेस उत्पन्न	११०४	
५	बिल डिस्काउंटिंग उत्पन्न	११०५	
६	गुंतवणुकीपासून उत्पन्न		
	अ) डिव्हिडंड/व्याज	११०६	
	ब) शेअर्स/डिबेंचर्स/कमर्शियल पेपर्स वरील नफा/तोटा	११०७	
७	व्याजापासून उत्पन्न		
	अ) आंतर कॉर्पोरेट ठेवी/कर्ज	११०८	
	ब) इतर कर्ज व अग्रिम राशी	११०९	
८	अन्य निधी आधारित उत्पन्न	१११०	
९	निधी आधारित एकूण उत्पन्न (११०३ ते १११०)	११११	
१०	शुल्क आधारित उत्पन्न मर्चट बॅकिंग कार्यकृतीपासून मिळालेले उत्पन्न	१११२	
११	अंडररायटिंग कमिशन	१११३	
१२	बिले, कर्जे, आयसीडी, लीज व हायर परचेस एकत्रित करून मिळालेले उत्पन्न	१११४	
१३	संकीर्ण उत्पन्न	१११५	
१४	एकूण शुल्क आधारित उत्पन्न (१११२ ते १११५)	१११६	
१५	एकूण उत्पन्न (११११ + १११६)	११००	
१६	व्याज व इतर वित्त पुरवठा खर्च स्थिर ठेवींवर दिलेले व्याज	१११७	
१७	आयसीडींवर दिलेले व्याज	१११८	
१८	दलाली	१११९	

१९	दलालांना केलेली खर्चाची परतफेड	११२०	
२०	अन्य वित्तपुरवठा खर्च	११२१	
२१	विले रिडिस्काउंटिंग करण्याबाबत आकार	११२२	
२२	एकूण वित्तपुरवठा खर्च (१११७ ते ११२२)	११२३	
२३	कार्यकारी खर्च कर्मचाऱ्यांवरील खर्च	११२४	
२४	अन्य प्रशासकीय खर्च	११२५	
२५	एकूण कार्यकारी खर्च (११२४ + ११२५)	११४०	
२६	स्वतःच्या मालमत्तेवरील घसारा	११२६	
२७	गहाणवट सोडविलेल्या (अमॉर्टाइज्ड) मालमत्ता	११२७	
२८	गुंतवणुकीच्या मूल्यातील न्हासाबाबतची तरतुद	११२८	
२९	अकार्यकारी ॲसेट्स विरुद्धच्या तरतुदी	११२९	
३०	असल्यास अन्य तरतुदी	११३०	
३१	एकूण खर्च (११२३+११४०+११२६ते११३०)	११५०	
३२	कर कापण्यापूर्वीचा नफा (११००-११५०)	११६०	
३३	कर	११७०	
३४	कर कापल्यानंतरचा नफा (११६०-११७०)	११८०	

सूचना:-

- १) ह्या भागामधील तपशील संपूर्ण आर्थिक वर्षासाठी असावा. कंपनीने तिची लेखापुस्तके ३१ मार्चच्या ऐवजी अन्य तारखेस बंद केली असल्यास, अशी पुस्तके बंद करण्याची तारीख व कालावधी निर्देशित केला जावा.
- (२) “एकूण लीज उत्पन्न” ह्यात पुढील गोष्टी येतात - लीज व्यवस्थापन शुल्क, लीज सेवा आकार, अप-फ्रॅंट शुल्क, लीज केलेल्या मालमत्ता विकण्यामुळे झालेला नफा आणि, लीज व्यवहारासंबंधी उशीरा/विलंबित प्रदानाबाबतचे आकार (केलेल्या/अंतिम स्वरूप दिलेल्या लीज करारांबाबतच्या मालमत्ता - खरेदीसाठी केलेल्या अग्रिम प्रदानावरील व्याज/भरपाई ह्यासह)
- (३) “लीज इक्वलायझेशन अकाउंट” ह्याचा अर्थ, आयसीएआयने दिलेल्या, “गायडन्स नोट ऑन अकाउंटिंग फॉर लीज (सुधारित)” मध्ये दिल्यानुसारच असेल.
- (४) “हायर परचेस उत्पन्न” मध्ये पुढील गोष्टी समाविष्ट आहेत - वित्तसंबंधी आकार (नेट ऑफ रिबेट), हायर सेवा आकार, उशीर/विलंबाने केलेल्या प्रदानाबाबतचे आकार, अप - फ्रॅंट शुल्क, आणि हायर परचेस उद्योगाच्या संबंधातील अन्य उत्पन्न (ओळख पटलेल्या हायररसाठी हायर परचेस मालमत्ते मिळविण्याबाबत केलेल्या अग्रिम प्रदानावरील व्याजासह.)

प्रमाणपत्र

- १) येथे प्रमाणित करण्यात येते की, नॉन बॅंकिंग फायनान्शियल कंपनीज ॲक्सेप्टन्स ॲफ पब्लिक डिपॉजिट्स (रिझर्व बँक) निदेश, १९९८* (वेळोवेळी सुधारित)/संकीर्ण अबॅकीय कंपन्या (रिझर्व बँक) निदेश १९७७* ह्यापैकी असेल त्यानुसार, त्यामधील निदेशांचे पालन करण्यात आले आहे.
- २) ह्याशिवाय, प्रमाणित करण्यात येते की, ह्या अहवालात देण्यात आलेला तपशील/माहिती पडताळून पाहव्यात आली असून ती सर्व बाबतीत सत्य संपूर्ण आहे.

(* लागु नसलेले खोडा)

व्यवस्थापक/व्यवस्थापकीय संचालक
/प्राधिकृत अधिकारी ह्यांची सही

दिनांक-
स्थळ-

ऑडिटरचा अहवाल

..... कंपनी लि. ह्यांनी ठेवलेल्या लेखा पुस्तकांची तपासणी, ह्या अहवालात दिलेल्या माहितीच्या संदर्भात आम्ही तपासून पाहिली असून आम्ही घोषित करत आहोत की, आम्हाला दिलेल्या माहिती स्पष्टीकरणानुसार आणि आम्ही तपासलेल्या अभिलेखानुसार आमच्या समजुतीप्रमाणे, ह्या अहवालातील माहिती खरी आहे.

स्थळ -
दिनांक -

सही:
चार्टर्ड अकाउंटंटचे नाव

ह्या अहवालासोबत द्यावयाची जोडपत्रे--

- १) ह्या अहवालासोबत, आधीच पाठविले नसल्यास पुढील कागदपत्र पाठविले जावेत. जोडलेल्या कागदपत्रांसाठी, प्रत्येक बॉक्समध्ये टिक करा आणि अन्य बाबतीत सादर केल्याची तारीख लिहा.
- १) ह्या अहवालाच्या तारखेच्या अगदी जवळील तारखेस असलेल्या हिशेब तपासणी झालेल्या ताळेबंदाची व नफा-तोटा लेखाची प्रत.
- २) नमुना सहीचे कार्ड
- ३) आधिसूचना क्र. डीएफसी.१९८/डीजी (एसपीटी)-९८ दि. जानेवारी २. १९९८ च्या परिच्छेद ४(१२) मध्ये किंवा अधिसूचना क्र. डीएनबीसी.३९/डीजी (एच)-७७ दि. २० जून १९७७ च्या परिच्छेद ६ मध्ये संदर्भित अर्जाच्या फॉर्मची प्रत.
- २) ह्या अहवालाबरोबर, मुख्य अधिकाऱ्यांची यादी तसेच संचालकांची नावे व पत्ते, सोबत जोडलेल्या फॉर्ममध्ये सादर करावयाचे आहेत.

भाग-१२

..... लिमिटेड ह्यांच्या मुख्य अधिकाऱ्यांची व संचालकांची यादी

१) मुख्य अधिकारी

अनुक्रमांक	नाव	पदनाव	पत्ता व टेलीफोन क्र.	अन्य कंपनी/ कंपन्यांमध्ये संचालक असल्यास त्या कंपनी/ कंपन्यांची नाव/नावे.
१				
२				
३				
४				
५				
६				

२) संचालक

अनुक्रमांक	नाव	पत्ता	संचालक,त्याची पती/पत्नी व अल्पवर्यीन मुले ह्यांनी धारण केलेले त्या कंपनीचे इक्विटी शेअर्स	तो/ती संचालक असलेल्या अन्य कंपन्यांची नावे
१				
२				
३				
४				
५				
६				

व्यवस्थापक/ व्यवस्थापकीय संचालकाची सही
/अधिकृत अधिकारी : _____

नाव : _____

हुद्दा : _____

स्थळ : _____

दिनांक : _____